

spolupráce • projekty • lidé • dotace • granty • peníze

ZPRAVODAJ

3/2021

Místní akční skupiny Posázaví

Dobrovolníci řeku uklízeli i v září

Altán na hradě Zlenice

Dobrovolníci řeku uklízeli i v září

Nemohli v dubnu (tradičním termínu akce Čistá řeka Sázava) – pomohli v září, tak by se dala stručně charakterizovat iniciativa malé party dobrovolníků, kteří v září vyrazili uklidit kousek řeky Sázavy. Na tříkilometrovém úseku z Poříčí nad Sázavou do Nespek (a Ledců) sesbírali během jednoho dne 11 pytlů odpadků! I dva objemnější předměty se našly... Všechno odvezli k areálu Technických služeb Týnec nad Sázavou, které se o likvidaci nasbíraného ne pořádku postaraly. Za to jim patří velký dík.

„Sbíralo se z hladiny a porostů kolem řeky, ale vegetace už byla hustá. Vyjely dvě lodě a podél řeky s nimi jelo svozové auto,“ popsala organizátorka zářijového úklidu Barbora Obstová. Překvapilo ji, kolik odpadků se sesbíralo. „Uvědomila jsem si, že úklid řeky je nekončící práce. A musím přiznat, že většina věcí, které se našly, ‘uplavala’

vodákům. Říkám si, jak je možné, že někdo ztratí mobil, peníze, peněženku, že si to na lodi líp nezajistí, když hrozí, že se může převrhnout,“ poznamenala. Zářijový úklid bere jako malý průzkum – tedy zda má smysl řeku a její okolí uklízet i na podzim. „Sice jsme něco sebrali, ale je jasné, že příští rok na jaře bude zase co sbírat,“ posteskla si.

A ještě další poznatky z akce zaznamenala. Třeba zkušenost jedné dobrovolnice, která se do úklidu poprvé zapojila přímo na řece,

dosud totiž vždy zajišťovala zásobování party účastníků. „Říkala, že z toho byla za ten den dost unavená, že smeká před všemi dobrovolníky v terénu, že je lepší pro ně péct koláče,“ dodala Barbora s úsměvem. Potvrdilo se podle ní také to, že je super, když je na lodi sehraná posádka – práce pak jde rychleji od ruky.

Bára je u projektu Čistá řeka Sázava už 16 let, prakticky od jejího vzniku. Za nejdůležitější proto považuje dát lidem motivaci, aby neztratili chuť pomáhat. Už se těší na příští rok a věří, že se akce uskuteční v tradiční podobě, že ji jako v předchozích dvou letech neomezí koronavirová opatření.

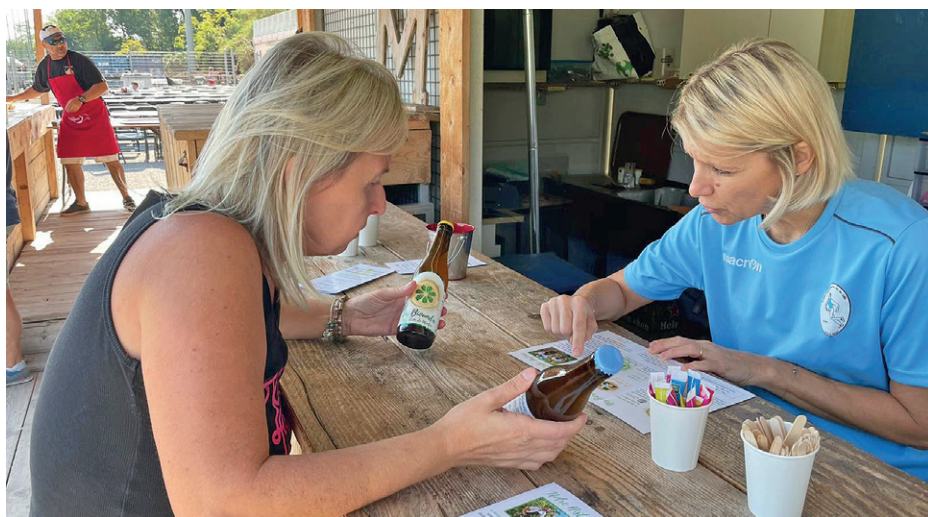
Ruku k dílu přiložili i pracovníci firmy BLACHOTRAPEZ spol. s r. o.

Parta dobrovolníků, která letos s úklidem pomáhala, se rozšířila o pracovníky firmy BLACHOTRAPEZ spol. s r. o., která je jedním z partnerů projektu Čistá řeka Sázava. V září uklidili okolí řeky v Havlíčkově Brodě.

Úklid jednoho z turistů nejvyhledávanějších toků, známý jako Čistá řeka Sázava, se letos konal už po šestnácté. Původně hromadná akce se kvůli koronavirovým opatřením stejně jako loni proměnila v individuální – řeku uklízely rodiny nebo malé skupiny dobrovolníků. Množství sebraného odpadu se vyšplhalo k 15 tunám.

jt

Spolupráce s francouzským Sainte-Agnès pokračuje

Spolupráce s francouzským Sainte-Agnès, které je jednou z partnerských obcí města Benešova, pokračuje i díky Posázaví o.p.s. Výměny větších delegací v posledních dvou letech překazil covid, přesto se našla cesta, jak zahraničním partnerům o sobě dát vědět. V době lockdownu jsme jim třeba poslali Zpravodaj Posázaví a Zpravodaj města Benešova. Do Francie záměřila i poštovní zásilka s tričky projektu Čistá řeka Sázava, která

dostaly děti z tamní školy. A v září se uskutečnilo i osobní setkání Bohunky Zemanové a Vaška Pošmurného s českými rodáky, kteří v tomto francouzském městečku žijí.

„Vezli jsme jim tam propagační materiály i regionální produkty, třeba benešovské pivo, benešovský chleba, veku, šunku nebo saláty z Boneca. Vzáli jsme také dva batohy a spisovku z recyklovaných bannerů (i na-

šeho posázavského), které vyrábí firma MerryUp. Radost udělala také knížka Benešov Sport – obě dámy, které jsme navštívili, jsou z Benešova a některé sportovce, o kterých se v knize píše, znají,“ uvedla Bohunka Zemanová. Dodala, že naopak měli možnost ochutnat francouzské regionální produkty, konkrétně třeba mentonské pivo.

Spolupráce obou regionů by se mohla rozšířit i díky Ivance Hořejší, která žila dlouhou dobu ve Francii a nyní pracuje na francouzské ambasádě v Praze.

Vesnička Sainte-Agnès shlíží z výšky 700 metrů na mentonský záliv, od kterého ji dělí tři kilometry vzdušnou čarou a 10 km po silnici. Díky tomu si vysloužila originální titul „nejvýše položená přímořská obec v Evropě“.

jt

Dotace z Programu rozvoje venkova dostanou v Posázaví školy, spolky i řeznictví

Místní akční skupina (MAS) Posázaví rozdělí z Programu rozvoje venkova (PRV) 11,6 milionu korun mezi 22 projektů. Dotace pomohou vybavit školní učebny a kuchyně i kulturní a spolková zařízení, revitalizovat areály mateřských škol i modernizovat technologii řeznické provozovny. Rozhodnutí Výběrové komise potvrdil Programový výbor MAS. V současnosti probíhá jejich administrace na Státním zemědělském intervenčním fondu (SZIF), některé projekty už se realizují. Zároveň se připravuje 6. výzva k předkládání žádostí o podporu z PRV, která bude vyhlášena v prosinci.

„Vzhledem k tomu, že byly projekty menšího rozsahu, mohli jsme vyhovět více žadatelům. Takže pokud byl projekt dobře připravený, dotaci získal,“ řekla členka Výběrové komise Jana Jišová. Ocenila „cestu po projektech“, které se o dotaci ucházely a kterou členové komise před svým rozhodováním absolvovali. „Viděli jsme nadšení lidí, hlavně hasičů, kteří si hodně udělají svépomocí a pak jim k pozvednutí jejich činnosti stačí jen pár korun,“ dodala.

Nejvíce finančních prostředků jde do škol. Například školní kuchyně chtějí s pomocí dotace vybavit ZŠ Netvořice, MŠ Čtyřlístek Benešov a MŠ Votice, vybavení učeben připravují ZŠ Jiráskova Benešov, ZŠ Krhanice, MŠ Netvořice, ZŠ a MŠ Lešany, ZŠ Divišov a ZŠ a MŠ Olbramovice. Sbory dobrovolných hasičů v Chářovicích, Třebšíně a Jankově dostaly peníze na vybavení. Dotace pomůže modernizovat také kulturní zařízení v Maršovicích, společenský sál v Ostředku a klubovnu obecního domu v Chotýšanech, rozšířit hřiště MŠ v Jankově, postavit nové hřiště v MŠ MiniSvět v Mrači nebo modernizovat technologii uzení v řeznictví v Jílovém u Prahy. Výše žádostí o dotaci byla od 183 000 Kč do 1,5 milionu Kč, celkové náklady projektů činí dohromady 15,6 milionu Kč.

„Do konce srpna byly podpořené projekty zaregistrovány na Státním zemědělském intervenčním fondu (SZIF). Některé z nich už jsou i realizovány, protože školy k tomu využily prázdninové volno. Předpokládám, že do konce letošního roku žadatelé realizují polovinu projektů,“ uvedla ředitelka Posázaví o.p.s. Bohunka Zemanová.

V současnosti se podle ní připravuje 6. výzva, ve které se budou rozdělovat už peníze z nového období 2021–2027. Protože se jedná o překlenovací období, budou se finanční prostředky rozdělovat ještě podle starých pravidel. MAS Posázaví bude mít k dispozici 15,2 milionu korun. Rozdělit by se měly ve Fichi 11 Obnova venkova – školy, školky a spolky, což by měl v listopadu ještě schvá-

lit Výkonný výbor MAS. Pokud bude příští rok vyhlášena 7. výzva, měla by jít do tzv. článku 20, kdy by obce mohly žádat o dotace na veřejná prostranství, například na mobiliář – vývěsky, stojany na mapy, lavičky, fontány, pítka – a na zeleň.

Do 5. výzvy k předkládání žádostí o dotaci z PRV mohli žadatelé přihlásit projekty ve čtyřech Fichích (oblastech podpory): Agroturistika, Lesy, voda, rekreace, Podpora místních výrobců a Obnova venkova – školky, školy a spolky. Výzva se vztahovala na celé území MAS Posázaví, pro které je schválena Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Žádost o schválení Strategie na období 2021–2027 podala MAS Posázaví 1. června 2021. Na základě této Strategie se pak bude moci ucházet o další dotace z národních a evropských programů.

Aktuální informace a dokumenty jsou zveřejněny na webových stránkách <http://leader.posazavi.com/cz/Area.aspx?AreaId=94>.

jt

MAS Posázaví podpořila z IROP stavbu školky v Petrově

Místní akční skupina (MAS) Posázaví podpořila z Integrovaného operačního programu (IROP) stavbu nové mateřské školky v Petrově u Prahy. Dotace pokryje 7,2 milionu Kč z celkových nákladů 19,3 milionu Kč, zbytek bude uhrazen z obecního rozpočtu. Finanční podporu projekt získal v rámci 11. výzvy k předkládání žádostí o dotaci.

V programovém období 2014–2020 už rozdělila MAS Posázaví z IROP dohromady 115,2 milionu Kč mezi 33 projektů, jejichž celkové náklady dosáhly 179,7 milionu Kč. Díky výběrovým řízením se konečné náklady některých projektů snížily, k rozdělení

proto zbývá ještě 1 246 414 korun. Rozhodne se o nich ve 12. výzvě, která bude vyhlášena 1. 11. 2021, a to pro Fichi (oblast podpory) Bezpečná cesta nejen do školy. Žádosti se budou přijímat do 10. 12. 2021 do 12 hodin.

Dotace z IROP pokryje 95 % nákladů, zbytek zaplatí žadatel. Předkládat může projekty zaměřené na zvýšení bezpečnosti. Patří sem například rekonstrukce, modernizace a výstavba chodníků podél silnic nebo chodníků a stezek odklánějících pěší dopravu od silnic, výstavba bezbariérových komunikací pro pěší k zastávkám veřejné hromadné dopravy, rekonstrukce, modernizace a výstav-

ba podchodů nebo lávek pro chodce přes silnice nebo realizace prvků zvyšujících bezpečnost železniční, silniční, cyklistické a pěší dopravy (veřejné osvětlení, prvky inteligentních dopravních systémů...).

Všechny výzvy k předkládání žádostí o dotace, které byly dosud vyhlášeny, se vztahovaly na celé území MAS Posázaví, pro které je schválena Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Aktuální informace a dokumenty k výzvám jsou zveřejněny na webových stránkách <http://leader.posazavi.com/cz/Projekty.aspx> v sekci CLLD 2014–2020.

jt

Krátce z MAS Posázaví a Posázaví o.p.s.

- Novým členem MAS Posázaví se stala Mgr. Jana Perníčková z Farmy Heroutice, která nahradila svého zesnulého manžela.
- Novým členem MAS Posázaví je Okresní myslivecký spolek Benešov. Současný počet partnerů MAS je 51.
- Odbor regionální politiky Ministerstva pro místní rozvoj v srpnu schválil kon-

cepční část Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Posázaví na období 2021–2027 (CLLD). Dokument stanovuje hlavní strategické cíle, které přispějí ke zlepšení kvality života v regionu. Patří mezi ně mimo jiné stabilizace populace v území, kulturní a duchovní rozvoj komunity, posilování regionální identity, rozši-

řování a zkvalitňování služeb pro obyvatele, vytvoření moderního vzdělávacího systému nebo funkčního systému terénních sociálních služeb.

- Posázaví o.p.s. nabídla pomoc obci Mrač s vydáváním obecního zpravodaje. Výsledkem jsou už dvě čísla nového periodika.

jt

Učitelky z Benešovska v srpnu „usedly“ do lavic Letní školy

Jak vést obtížný rozhovor se žákem nebo jeho rodiči? Jak pohotově a s nadhledem reagovat v jakékoliv situaci ve škole? Jaký význam má pro výchovnou praxi diagnóza ADHD (porucha pozornosti s hyperaktivitou)? Na tyto a ještě další otázky dostaly odpovědi účastnice třetí Letní školy, která se uskutečnila v srpnu v Týnci nad Sázavou. Pro pedagogy mateřských a základních škol z ORP Benešov ji pořádala Posázaví o.p.s. v rámci Místního akčního plánu vzdělávání II (MAP). Zúčastnila se jí čtyřicetka učitelek.

„Zájem letos výrazně převyšoval naše možnosti, takže jsme bohužel museli ně-

kteří zájemce odmítnout. Snažili jsme se dát příležitost co nejvíce školám, z každé se proto mohly akce zúčastnit maximálně tři osoby,“ řekla koordinátorka MAP Jana Čechová. Vysokou poptávku podle ní vyvolal i výběr lektorů, mezi nimiž byla řada výrazných osobností daného oboru. „Lektory vybíráme vždycky podle zájmu, ptáme se pedagogů a ředitelů škol jednak na témata, která by je zajímala, jednak na konkrétní jména lektorů. Snažíme se pak pozvat přednášející, kteří jsou mimořádní a výjimeční. Semináře na letní škole navíc probíhají v klidu a pohodě, lektori tady dostanou víc prostoru než při podobných akcích během školního roku,“ dodala Jana Čechová.

Letní škola byla i letos rozdělena na dva turnusy – pro základní a mateřské školy –, které měly odlišný program. Učitelky ze základních škol například s psychologkou Michaelou Veselou hovořily o tom, jak při obtížném rozhovoru se žákem nebo jeho rodiči dodržet zásady vzájemného respektu. Jakub Troják jim poradil, jak mohou zkrátit své emoce a získat kontrolu nad nenadálou situací. Květa

Sulková jim přiblížila podstatu formativního hodnocení žáka.

Pedagožky z mateřských škol Marek Herman v duchu sloganu „Najděte si svého marťana“ učil, co je důležité pro sebepoznání a seberozvoj člověka. Václav Martin jim zase představil, co by se stalo, kdyby z výchovné praxe zmizela diagnóza ADHD. Jitka Laubová ukázala seznamující a aktivizující hry pro pobyt v místnosti i přírodě. Kvalitou semináře nezůstala pozadu ani ředitelka benešovské MŠ Čtyřlístek Lucie Dušková, která s kolegyněmi hovořila na téma logopedie. Účastnice obou turnusů si také zacvičily s lektorkou jógy Ivonou Pobežalovou.

Letní škola našla zázemí v Hotelu Týnec. „Stejně jako v předchozích letech nám poskytl perfektní servis, ať už se jednalo o ubytování, jídlo nebo prostory salonku a zahrady,“ uvedla Jana Čechová. Prozradila, že už se plánuje čtvrtý ročník Letní školy – jeho realizace a obsazení budou závislé na dostatku finančních prostředků, kterými je pro MAP dotace z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

jt

Místní akční plán vzdělávání II v posledním školním roce

Místní akční plán vzdělávání II ORP Benešov vstoupil do svého posledního školního roku, který skončí v srpnu 2022. Co všechno se v rámci něj ještě stihne realizovat? Mezi klíčové projekty roku 2021/2022 budou patřit pracovní skupiny (Čtenářská gramotnost, Matematická gramotnost, Rovné příležitosti, Financování), vzdělávání pedagogů (workshopy a semináře) nebo Kavárničky matikářů. V březnu 2022 by se měla uskutečnit konference o vzdělávání, v srpnu by se měl konat další ročník Letní školy pro pedagogy.

Klub tvůrčího psaní

Druhým rokem pokračuje Klub tvůrčího psaní pro žáky 5.–9. tříd základních škol z regionu, kteří rádi popustí uzdu své fantazie a v přátelském kolektivu nadšených

psavců tvoří malé i větší příběhy. Díky prostředkům z projektu MAP II je účast v něm zdarma. Klub navštěvuje osm dívek, které se scházejí každé pondělí od 16.30 do 17.30 v zasedací místnosti Posázaví o.p.s. v piaristické koleji v Benešově. Tvůrčími lekcemi je provádí Bc. Jan Vavřín. A na co se členky klubu mohou těšit? Na hru se slovy, seznámení se základními principy literárních žánrů, tvorbu filmového scénáře, besedu se spisovatelem, návštěvu tiskárny či redakce a další inspirativní zážitky.

Benešovsko žije příběhy

V rámci MAP II se připravuje 3. ročník úspěšného projektu Benešovsko žije příběhy, který prověří talent, fantazii a kreativitu dětí. Je určen žákům mateřských a základních škol z ORP Benešov. Přípravuje ho Posázaví o.p.s.

ve spolupráci s městem Benešov a Muzeem umění a designu (MUD). Úkolem dětí je vytvořit příběh o reálné nebo fiktivní postavě z minulosti i současnosti zasazený do Benešova a jeho okolí. Pro zatraktivnění projektu dostal letošní ročník podtitul Hrajeme si se slovy – malí literáti budou muset do příběhu zakomponovat určité slovní spojení. Konkrétní podmínky účasti budou vyhlášeny do konce roku. Loni odborná porota posuzovala 79 prací, z nich 22 nejzdařilejších vyšlo v knížce.

Projekt MAP II navazuje na MAP I a je plánován na 4 roky, do srpna 2022. Přihlásilo se do něj 42 mateřských, základních a základních uměleckých škol z ORP Benešov. Další informace jsou na <http://leader.posazavi.com/cz/Article.aspx?ArticleId=6264>.

jt

Místní akční plán vzdělávání III

Zlepšit kvalitu vzdělávání na základě spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů je cílem projektu Místní akční plán vzdělávání III v SO ORP Benešov. Realizovat by se měl od 1. 9. 2022 do 30. 11. 2023. Projekt je založen zejména na společném informování, síťování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit, které povedou ke společnému řešení místně specifických problémů a potřeb. Projekt navazuje na MAP I a MAP II, který realizuje Posázaví o.p.s. Do MAP II se zapojilo 42 mateřských, základních a základních uměleckých škol z ORP Benešov, do MAP III

se chce zapojit 54 subjektů zapsaných v rejstříku škol (IZO).

Čím je MAP III inovativní? Vychází ze skutečných potřeb a problémů daného území a návrhů vedoucích k jejich efektivnímu řešení, které vychází ze spolupráce všech zapojených skupin. Chce propojit školy a partnery tak, aby si vzájemně pomáhali a podporovali se, nikoli aby si konkurovali. Do procesu akčního plánování se navíc může zapojit široká veřejnost včetně místních lidí, což přispívá v širším kontextu nejen ke

zkvalitnění vzdělávání, ale také ke zvýšení kvality života v daném území.

Dotazníková šetření, která se uskutečnila v rámci MAP, ukázala hlavní příčiny problémů regionálního školství. Patří mezi ně mimo jiné nerovné podmínky venkovských škol a jejich zřizovatelů a velkých městských škol, zahlcenost ředitelů a vedoucích pracovníků škol administrativou, uzavřenost škol a jejich setrvačnost v zavedených postupech, zastaralých metodách a formách práce s dětmi/žáky, dlouhodobě podfinan-

>>>

cované školství, slabá orientace učitelů v moderních metodách výuky a v pomůckách, omezený pohled pedagogické obce na vzdělávání jako aktivitu, nepřesahující rámec školy, nedostatečná podpora proměny školství ze strany zřizovatelů, mimo běžné vzdělávací a zájmové aktivity škol, organizací neformálního a zájmového vzdělávání a poskytovatelů sociálních služeb, absence účinných nástrojů propojení školy a rodiny,

nezájem rodičů, ale i neschopnost školy rodiče přitáhnout, propast mezi stupni vzdělávání, absence vyprofilovaných místních lídrů, kteří by dokázali ostatní motivovat a přivést ke společnému stolu, ať už ve formátu předmětových komisí nebo ve formátu lokálních partnerství či tematických skupin, přeplněnost žáků ve školních třídách a učebnách, řada škol v regionu není bezbariérových, horší připravenost škol na nové výzvy

v oblasti online výuky a obecně v oblasti informačních a komunikačních technologií.

Posázaví o.p.s. požádala o dotaci na realizaci projektu. Celkové způsobilé výdaje projektu jsou 2017953 Kč, z toho by měl být pokryt 1630506 Kč příspěvek z Operačního programu Výzkum, věda a vzdělání a 387446 Kč národní veřejné zdroje.

jt

Co nového v petroupimské Arše?

Začal další školní rok a naši žáci doufají, že se budou moci potkávat více než v tom minulém. Loňské roční téma „Náprava věcí lidských“ se vztahovalo k významnému výročí 350 let od úmrtí Jana Amose Komenského. Připravovali jsme dětem od

školky po 9. třídu akce, při nichž si měly všimnout svého okolí a pokoušet se zlepšit to, co je v jejich silách. Bohužel jsme pak museli přejít na distanční výuku.

Během června se však přeci jen podařilo uskutečnit výjezd většiny dětí druhého stupně na Moravu. Cesta „Po stopách Jana Amose Komenského“ směřovala do jeho rodné oblasti v podhůří Bílých Karpat. Po dlouhé cestě vlakem účastníky mile překvapilo perfektní zázemí kempu – bazén (mnohým pomohl překonat panující úporná vedra). Po společné návštěvě rodného domku Komenského v Komni absolvovala jedna část skupiny třídní pouť po karpatských lukách a lesích. Druhá část skupiny mezitím navštívila ekologickou vesnici Hostětín a lázně Luhačovice. Závěrečné zavítání do Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodu zakončilo výjezd i školní roční téma.

Předposlední červnový pátek také proběhl obhajoby závěrečných prací dětí z 9. ročníku, kterých se účastnili pedagogové i spolužáci z celého druhého stupně. Témata si žáci vybírali podle svého zájmu a pracovali na něm v průběhu devátého ročníku. Hovořilo se tak o programech vhodných pro nahrávání audiostop, o historii Hedvábné stezky i o staroslovanské mytologii. Svázané texty jsou k nahlédnutí ve školní knihovně.

Děti ze 3.–5. třídy si během června užily pěší výlet do Bedřče, kde jim místní dobrovolní hasiči ukázali svá vozidla a představili, co to znamená být hasičem. Děti zvláště ocenily možnost vyzkoušet si hasičský oblek a prozkoumat zásahová vozidla zvenku i uvnitř.

Do začátku letošního školního roku 2021/2022 vstupujeme s pozměněným názvem a novým logem. **Náš oficiální název je nyní ARCHA základní škola a mateřská škola při Církvi československé husitské.** Grafickou podobu nového loga navrhla Aneta Růžicková, která u nás v dřívějších letech působila.

Téma tohoto školního roku zní „Co je za humny?“. Doufáme, že děti budou moci prozkoumávat nejen blízké okolí Petroupimi, ale i poznávat, co je za humny kraje, co je za hranicemi České republiky. Během prvních zářijových týdnů jsme všichni postupně vyjeli na adaptační kurzy. Skupina 3.–5. třídy vyrazila 6. září do ekocentra Louť, kde jsme

prožili program „Náš dvůr“ zaměřený na stará řemesla. Děti si umlely mouku, upekly chléb, utloukly máslo – vlastnoručně připravená svačina pak všem daleko více chutnala. Do stejného ekocentra pak další týden vyrazila skupina prvňáčků, druháků a předškolních dětí z MŠ – užili si program Strážci země, který byl zaměřen na budování dobrého vztahu k přírodě. Druhý stupeň vyjel na dobrodružnou výpravu na zpočátku utajené místo, které si žáci museli ve skupinkách podle mapy najít sami. Všichni šťastně dorazili do Jurt Campu u Vrábska nedaleko Orlické přehrady.

Novinkou v tomto školním roce bude také zapojení Archy do mezinárodního programu DofE – Ceny vévody z Edinbourghu. Děti od 14 let si s jeho pomocí mohou stanovit osobní cíle, kterých chtějí dosáhnout, a to ve třech oblastech – pohyb, dovednost a dobrovolnictví – a s pomocí mentora pak pracují na jejich splnění. Součástí programu je také několikadenní expedice do terénu. Po úspěšném absolvování programu získávají účastníci certifikát s mezinárodní platností.

Také se těšíme na úplně běžné učení ve třídách i venku, kdy učitel může bezprostředně reagovat na potřeby žáků a žáci se mohou domlouvat mezi sebou a navzájem si pomáhat. Snad se budeme vídat ve škole, i když na případnou distanční výuku už bychom byli všichni připraveni o mnoho více než vloni.

Alena Vašáková

Fórum cestovního ruchu Posázaví ukázalo zájem o spolupráci

Jak propojit region kolem řeky Sázavy, jak zvýšit jeho atraktivnost nejen pro turisty, ale i místní obyvatele bylo tématem Fóra cestovního ruchu, které se uskutečnilo v říjnu na zámku Jemniště. Pro padesátku zástupců obcí a měst, informačních a kulturních center, muzeí i podnikatelských subjektů v cestovním ruchu ho pořádala Posázaví o.p.s., která zajišťuje destinační management turistické oblasti Posázaví. Účastníci se shodli na tom, že pro rozvoj regionu v této oblasti je důležitá vzájemná spolupráce.

„Setkání aktérů turismu v Posázaví, kterého se účastním poprvé, má dle mého názoru velký smysl. Všichni aktéři v cestovním ruchu jsou většinou velmi zaměstnaní, takže nemají čas si sami vyhledávat ty, s nimiž by mohli spolupracovat. Je třeba se spojit, aby pro konečného klienta byla návštěva Posázaví bohatší, aby tady netrval dvé hodiny, ale minimálně jeden nebo dva dny,“ řekla spoluhlajitelka zámku Třebešice Eliška Valdová. Se svou rodinou koupila památku, která byla na prahu zániku, a 12letou rekonstrukcí ji proměnila v zajímavý turistický cíl. Během jeho prohlídky návštěvníky seznamují s průběhem i úskalími záchrany zámku.

Také Blanka Kunčarová z unikátního muzea Svět Škodovek, které bylo otevřeno letos v červenci mezi Poříčím nad Sázavou a Čerčany, si účast na setkání pochvalovala: „Určitě z toho vzejde spousta spolupráce a spousta dobrých nápadů do budoucna.“ Podobného názoru byl i majitel Farmaparku Soběhrdy Jiří Proučil. „Odnesl jsem si pár zajímavých nápadů a aktivit, které by se daly výborně propojit a mohly by v regionu prima fungovat. Měli bychom si vzájemně nějak pomoci, abychom klientům tady měli co nabídnout,“ řekl.

Právě potřeba vzájemné spolupráce a výměny zkušeností (i klientů) zaznívala z řady příspěvků. Kvůli koronavirové krizi, která zastavila mnohé aktivity v oblasti cestovního ruchu, totiž lidé začali objevovat krásy

(a výhody) Posázaví. Některé turistické cíle sice zaznamenaly pokles návštěvnosti, jiné si ale na nezáměstnanost návštěvníků nestěžují. Výbornou sezónu mělo například Vojenské technické muzeum v Lešanech, které prohlídku svých jedinečných expozic nabízí zdarma. Během letošní sezony sem denně zavítalo na 700 lidí.

Setkáním zazníval také návrh na propojení turistických cílů v regionu, třeba prostřednictvím cyklotras. Uvítal by ho například Dvůr Pecínov, Fara Postupice nebo města Bystřice a Týnec nad Sázavou. Podle starosty Bystřice Michala Hodíka by některá z cyklotras mohla vést místy násilného vystěhování regionu během druhé světové války. Václav Pošmurný z Posázaví o.p.s. upozornil, že koncept propojení turistické infrastruktury musí počítat s dostatečnou kapacitou parkovišť, aby příliv návštěvníků nezatížil život místních obyvatel.

Vladimír Havelka ze Sdružení Zlenice se pochlubil, že nový dřevěný altán u hradu Zlenice, který otevřeli letos na jaře, získal titul Mistrovské dílo roku 2020, a prozradil, že chystají koncepci putování po hradech podél Sázavy z Týnce nad Sázavou až do Českého Šternberka. Starosta Bystřice

Michal Hodík také informoval o připravované rekonstrukci domu U Jeleny, v němž by mělo mimo jiné vzniknout muzeum loutek. Blanka Šubrtová z hrusického Památníku Josefa Lady a jeho dcery Aleny uvedla, že na zahradě otevřeli ekostezku a mají nového maskota kocoura Josífk. Radim Cigánek pozval do nového poutního areálu, který po náročné rekonstrukci otevřeli letos v Sázavském klášteře.

Jiří Proučil z Farmaparku Soběhrdy řekl, že by rádi navázali spolupráci s hotely v regionu a nabídli jim program pro rodiny s dětmi. Letos také otevřeli nové tábořiště v Živošti u Slapské přehrad, kde chtějí návštěvníkům v příští sezoně nabídnout i vodní aktivity. V bývalém obchodním centru Green Park v Benešově budují zážitkový Sci-fi park Kvantárium, který by se měl otevřít na začátku roku 2022.

Na setkání se představila také Romana Šafránková, která ve Čtyřkolech vyrábí marmelády z českého bio ovoce, s nimiž vyhrála mistrovství světa. Provozovnu by příští rok ráda rozšířila a otevřela v ní obchod. Návštěvníkům chce dát nahlédnout do výroby a plánuje pro ně pořádat i workshopy.

jt

Zpravodaj MAS Posázaví se v soutěžní přehlídce TURISTPROPAG neztratil

Zpravodaj MAS Posázaví obsadil 2. místo v 6. ročníku soutěže turisticko-propagačních materiálů TURISTPROPAG. Tiskovina přináší informace z regionu kolem řeky Sázavy obdržela v konkurenci třicetky periodik z celé republiky. Výsledky byly vyhlášeny v rámci veletrhu cestovního ruchu Regiony České republiky, který se spolu s výstavou Květy uskutečnil v červenci na výstavišti v Lysé nad Labem.

Soutěžní přehlídku TURISTPROPAG pořádá PRUH POLABÍ, s.r.o., A.T.I.C. ČR spolu s Výstavištěm v Lysé nad Labem, městem Lysá nad Labem, Českou unií cestovního ruchu a dalšími partnery. Jedná se o soutěž turisticko-propagačních materiálů a předmětů

v českém jazyce, jazycích zemí V4 a anglickém jazyce. Vybírá se nejlepší Turistická informace roku, Zpravodaj roku a Propagační předmět roku. Hodnotitelé letos posuzovali

více než 330 projektů v 17 soutěžních kategoriích.

Mezi přihlášenými materiály byly „trhací“ mapy, mapy měst a regionů, tištění turistické průvodce, propagační letáky, PR materiály, publikace, turistické noviny, propagační materiály pro děti a rodiče s dětmi, slevové karty, kalendáře, tištěné katalogy cestovních kanceláří a agentur nebo propagační letáky ubytovacích zařízení. Soutěžní kategorii měly také mobilní aplikace pro cestovní ruch, propagační spot do 3 minut zaměřený na turismus, cestování a služby cestovního ruchu či propagační předměty a zpravodaje.

jt

#Posazavidetem nabídne tipy na výlety s nejmenšími ratolestmi

Chcete vědět, kolik kilometrů ujede/ujede dvouletý prcek na výletě? Jestli ho víc než nazdobená komnata zajímá klokan v zámeckém parku? Kolik kamenů a větviček nasbírá cestou na nedaleký kopec? Kolika zmrzlínami, bonbony či sušenkami „zaplatíte“ za jeho sportovní výkon? Pro odpovědi nemusíte chodit daleko, stačí si na Instagramu „nahladit“ nový hashtag #posazavidetem, nechat se inspirovat tipy, které se na něm budou objevovat, a vyrazit na cestu.

„Chceme ukázat, že i s malými dětmi se dají v Posázaví nejen navštívit klasické památky, ale také objevovat méně známá místa. Plánujeme je postupně objevil s 2letým akčňákem a neposedou. A rádi se necháme inspirovat i tipy od jiných cestovatelů, kteří s malými dětmi prozkoumávají kraj kolem řeky Sázavy. Můžeme udělat i společný výlet,“ řekla Martina Vošahlíková z Posázaví o.p.s.

Turistická destinace Posázaví má návštěvníkům určitě co nabídnout. Vybrat si mohou z nespočtu tipů popsáných jak v tištěných propagačních materiálech, tak na webu i sociálních sítích, které vydává a provozuje Posázaví o.p.s. „Posázaví je pro všechny věkové kategorie, každý si tu přijde na své, a to i s ohledem na svou fyzickou kondici. Teď to chceme dokázat na příkladech výletů s nejmenšími dětmi,“ uvedla ředitelka Posázaví o.p.s. Bohunka Zemanová. Už v minu-

losti Posázaví o.p.s. vydala deset čísel barevných časopisů Posázavské kukátko, v nichž prostřednictvím pohádek, kvízů a hádanek seznamovala s regionem malé obyvatele a návštěvníky. Loni na ně navázala barevná brožurka Poznáváme Posázaví se skřítkem Kukem.

Letos Posázaví o.p.s. vydala nového tištěného průvodce Poznáváme Posázaví, který přináší informace o turisticky zajímavých místech v okolí dolního toku řeky Sázavy až po její soutok s Vltavou. Novinkou publikace jsou například QR kódy s odkazy na videa, která blíže představují některé lokality. Znovu vyšlo také populární Posázavské kukátko aneb Devatero řemesel.

Průvodce Poznáváme Posázaví i Posázavské kukátko, ale i další propagační materiály a publikace si lze prohlédnout a stáhnout na <https://tourist.posazavi.com/cz/Publications.aspx?CategoryID=2>.

Turistická oblast dolní Posázaví se rozkládá na území 134 obcí o celkové rozloze 1322,14 km². První turisté ji začali objevovat již na konci 19. století, kdy sem začali jezdit z Prahy první trampové. Zvýšený turistický ruch pak přišel s výstavbou legendární železniční trati Posázavský pacifik. O rozvoj Posázaví jako místa s vysokým turistickým potenciálem se stará Posázaví o.p.s., která

9. 3. 2021 získala od CzechTourismu certifikát Kategorizace organizací destinačního managementu v kategorii Oblastní organizace destinačního managementu. Certifikát je platný jeden rok.

jt

Středočeský kraj podporuje modernizaci cyklodopravy v Posázaví

Turistickou oblast Posázaví by v budoucnu měla protkat síť páteřních cyklostezek. Počítá s tím cyklokoncept Středočeského kraje schválená na roky 2017–2023. Kraj je připraven obcím pomoci při jednáních s relevantními partnery a uhradí také náklady spojené s přípravou cyklostezek. Zástupci kraje o tom hovořili s 18 posázavskými starosty a starostkami na schůzce v Benešově.

„Cílem setkání zástupců obcí se zástupci Středočeského kraje byla dohoda na společném postupu, který urychlí především projektovou přípravu a poté i následnou realizaci cyklostezek. Je před námi mnoho práce,“ řekl Václav Pošmurný, odborný konzultant společnosti Posázaví o.p.s., která na území

turistické oblasti působí jako organizace zajišťující destinační management. „O některých projektech se mluví skoro deset let, nyní bychom se měli začít posouvat blíže k jejich realizaci,“ dodal.

Podle schválené koncepce má Středočeský kraj plně financovat projektovou přípravu, výstavbu a provozní údržbu dálkových páteřních cyklotras. V turistické oblasti Posázaví se jedná o trasy č. 7 Vltavská, č. 11 Greenway Praha–Videň a č. 19 Posázavská. Pokud obce převezmou přípravu cyklostezek této úrovně do svých kompetencí, kraj s nimi uzavře před zahájením prací smlouvu o spolupráci, ve které se zaváže k úhradě nákladů spojených s přípravou. V případě stavby regionálních páteřních tras pomůže kraj obcím tak, aby jejich finanční spoluúčast nepřesáhla 20 %, zbytek by měly uhradit prostředky Státního fondu dopravní infrastruktury nebo evropské dotace. Na přípravu cyklostezek mohou obce žádat o dotaci ze Středočeského Fondu podpory včasné přípravy projektů EU 2021+ a NIP a ze Středočeského Fondu cyklistické infrastruktury. Budování ostatních cyklotras a cyklostezek na místní úrovni je už pak plně v kompetenci obcí a jejich svazků.

Vybudování funkční krajské sítě cyklostezek a cyklotras je během na dlouhou trať a vyžadá si velké finanční prostředky. Kraj bude

muset vyřešit například u dálkové páteřní trasy č. 7 Vltavská její problematické vedení v úseku Praha–Štěchovice a ve Vraném nad Vltavou nebo „přivěšení“ lávky pro pěší a cyklisty k železničnímu mostu mezi Skochovicemi a Měchenicemi. Dálková páteřní trasa č. 11 Greenway–Videň si zase vyžádá přeložení v úseku Křížkovský Újezdec – Zbořevný Kostelec a Týnec nad Sázavou – Podělsy. Nejvíce změn ale čeká dálkovou páteřní trasu č. 19 Posázavskou, která si kromě celkové modernizace a přeložení některých úseků vyžádá také výstavbu několika lávek přes řeku Sázavu a potok Mnichovku.

Koordinátorem cestovního ruchu v Posázaví je Posázaví o.p.s., která si bere za své také přípravu jednotlivých kroků ke zlepšení cyklistické infrastruktury v regionu. Plánuje k tomu pořádat se zástupci obcí separátní/úsekové schůzky, které zvýší aktivitu v oblasti přípravy dílčích projektů.

Současné i budoucí cyklistické koridory, jejichž rozvoj je v následujícím období prioritou Středočeského kraje, zobrazuje aplikace na https://gis.kr-stredocesky.cz/js/dop_cyklokoncept/. Informuje o záměrech kraje, měst a obcí v oblasti rozvojových aktivit cyklistické dopravy s cílem zajistit její atraktivitu, kvalitu a bezpečnost.

jt

Posázaví se prezentovalo na akci Lodě na Labi

Plavby lodí, ukázky karavanů, pochoutkový a řemeslný jarmark ani ukázky práce poříční policie nechyběly na 9. ročníku akce Lodě na Labi, která se uskutečnila v srpnu v Nymburce. Mezi turistickými destinacemi, které se tu prezentovaly, bylo i Posázaví. Součástí akce bylo také setkání karavanů, jehož účastníci si mohli

prohlédnout místní hydroelektrárnu nebo Postřižinský pivovar. Cizinecká policie návštěvníkům předvedla rozeznávání padělků dokladů a peněz. Zájemci se mohli svést převoznickou pramíci Oseček a lodí Mojmir. BESIP tu také představil svou roadshow 13 minut. Třídenní program doplnily hudební produkce.

Akci Lodě na Labi pořádá Pruh Polabí, s.r.o. s jednatelem Pavlem Hlaváčem, s nímž Posázaví o.p.s. dlouhodobě spolupracuje. Pruh Polabí mimo jiné také provozuje informační centra v Poděbradech a Lysé nad Labem a organizuje soutěž turisticko-propagačních materiálů TURISTPROPAG.

jt

Virtuální procházka Jílovým u Prahy

Malou virtuální procházku Jílovým u Prahy nabízí nové video, které nechala v rámci propagace cestovního ruchu vyrobit Posázaví o.p.s. Snímek vznikl ve dvou verzích – delší pro YouTube a Facebook, kratší pro Instagram. Odkaz na něj bude i v QR kódu zveřejněném v propagační brožurě Posázaví, která vyjde v příštím roce.

V Jílovém u Prahy vznikl pilotní asi čtyřminutový snímek, jehož prostřednictvím se návštěvníci seznámí s atraktivitami tohoto zlatohorního města. Zavede je do Regionálního muzea, k bývalým štolám, na rozhlednu Pepř, k žampašskému viaduktu, ukáže radnici se šatlavou, kostel sv. Vojtěcha, pozve do Restaurace Florian nebo Palírny Radlik.

Videoreklama je součástí marketingového plánu turistické oblasti Posázaví na rok 2022. Zatím se uvažuje o zpracování 19 témat, mimo jiné Českém Šternberku, Vojenském technickém muzeu, romantických zříceninách na řece Sázavě, lyžování v Posázaví...

Videa budou také ke zhlédnutí na youtubeovém kanále Multimediální studio Posázaví, kde jsou zveřejněny reportáže, filmy a další

snímky, které v uplynulých letech vznikly pod hlavičkou Posázaví o.p.s.

Na virtuální procházku Jílovým u Prahy se můžete vydat na:
https://www.youtube.com/channel/UCtqEXmriink16-_HCxDck6w.

jt

Altán na hradě Zlenice je Mistrovským dílem roku 2020

Nový dřevěný altán v areálu hradu Zlenice získal titul Mistrovské dílo roku 2020. Prestižní ocenění mu – respektive tesaři Ondřeji Protivovi a firmě RE IN, s.r.o. – udělil Cech klempířů, pokrývačů a tesařů ČR. Dřevěná stavba uspěla v konkurenci 45 projektů.

„Zvolili jsme realizaci tradičním tesařstvím, i když to bylo díky tomu trochu dražší a celkově složitější. Chtěli jsme, aby stavba zapadla do areálu i kontextu prostředí Sázavy, aby to nebyl jen obyčejný altán, ale také kus kvalitní a esteticky hodnotné práce. U návštěvníků to má velmi pozitivní ohlas,“ řekl Vladimír Havelka, předseda Sdružení Zlenice, které projekt realizovalo spolu s obcí Senohraby.

Stavba altánu byla podle Vladimíra Havelky kvůli komplikovanému terénu specifická. „Běžná technika k hradu nevyjde, takže základní materiál tam museli dopravit koně. Kmeny dlouhé šest metrů se dovezly k brodu u Senohrab a zvířata je dva dny postupně tahala nahoru. Na místě se pak z mohutných klad sestavoval srub a z ručně tesaných trámů, které se zvedaly replikou jednoduchého historického dřevěného jeřábu, samotný altán. Z moderní techniky se používala snad jen motorová pila na nejtěžší práce, jinak se všechno vyrábělo ručně. Bylo to hodně zajímavé, ale také mnohem těžší, než jsme čekali,“ popsal Vladimír Havelka. Stavělo se od jara do podzimu 2020 a altán dostali návštěvníci do užívání letos na jaře.

Stavba je dvoupodlažní. Pod altánem, který je krytý odpočinkovým místem i útočištěm

v případě nepříznivého počasí, vznikl srubový prostor pro uložení vybavení potřebného pro turistickou sezonu a zároveň sloužící pro kulturní aktivity na hradě. Součástí projektu, kromě samotné stavby altánu, byla i konzervace zdí budovy na předhradí, úprava turistické pěšiny vedoucí areálem, osazení altánu informačními tabulemi s nejnovějšími informacemi o hradě, doplnění cyklistických stojanů, laviček nebo umístění masivního dřevěného stolu s lavicemi do jádra hradu. Celkové náklady se pohybovaly kolem 2,3 milionu korun a pokryla je dotace z Programu rozvoje venkova.

Sdružení Zlenice letos slaví 25 let péče o areál hradu. Ve spolupráci s obcí Senohraby, která je majitelem objektu, a za podpory

velkého množství dobrovolníků se mu postupně daří zastavit chátrání symbolické regionální památky, známé například z kreseb Josefa Lada. Za tu dobu se z areálu stal vyhledávaný turistický cíl a místo pro setkávání lidí. V současnosti se připravuje další etapa rekonstrukce severozápadního paláce. Jeho nároží se za podpory sponzorů už podařilo opravit do úrovně korun zdiva. Letos by se ve spolupráci s památkáři měl určit další postup oprav, které by začaly pravděpodobně napřesrok. „Na začátku jsem si myslel, že opravy půjdou o trochu rychleji, že za pět, deset let bude hotovo... a opravuje se to už více než 20 let. Záleží na penězích a taky na energii – děláme to ve svém volném čase a ten je omezený,“ konstatoval Vladimír Ha-

velka. Z původní party, která se do záchran hradu před čtvrt stoletím pustila, zůstal poslední aktivní. Spolek ale dál žije díky množství nových členů, kteří pomáhají tuto aktivitu udržovat a rozvíjet i nadále.

Hrad Zlenice vznikl na přelomu 13. a 14. století. Zanikl přibližně po 150 letech, v divokém období poděbradských válek.

jt

Posázaví podporuje výzkum v Býčí skále

O Býčí skále

Býčí skála je jeskyně nacházející se v CHKO Moravský kras, v Křtinském údolí. Spolu s Barovou jeskyní a Rudickým propadáním tvoří po Amatérské jeskyni druhý nejdelší jeskynní systém v České republice o celkové délce přesahující 16 kilometrů.

Vstupní část jeskyně byla navštěvována lidmi postupně již od paleolitu, v době bronzové, halštatské, laténské, římské i slovanské, obdobně pak ve středověku a novověku. První písemná zmínka o jeskyni pochází z roku 1663, kdy o ní píše řeholník Zábředovického kláštera M. A. Vigsel. Na počátku 19. století navštívil jeskyni i samotný císař František I. a jeho žena Marie Terezie, což připomíná pamětní deska ze 7. září 1804. Od roku 1867 prováděl v jeskyni vykopávky Jindřich Wankel, který zde objevil sídliště z doby paleolitu. Mezi nejvýznamnější objevy patří soška bronzového býčka, kterou objevili bratřiči Felklovi o dva roky později. V dalších letech

pak učinil doktor Wankel nález halštatského pohřbu, následovalo pak mnoho dalších významných archeologických objevů potvrzujících unikátnost tohoto místa. Podle současného stavu poznání se vědci přiklánějí k názoru, že prostor jeskyně byl patrně po dlouhá staletí využíván jako centrální jeskynní svatyně pro širší region.

Od konce 19. století až do dnešních dní probíhá kontinuální výzkum tohoto jedinečného podzemního systému, v posledních desetiletích i za využití hasičské techniky – hadic, proudnic a čerpadel. Díky této technice je možné efektivněji zkoumat odlehle části podzemí, v kterých je zapotřebí významných přesunů naplavených písků a jílu.

Z Posázaví pro Býčí skálu

Na základě dlouhodobé spolupráce členů Sdružení Zlenice (pečujících o hrad Zlenice, známý též jako Hlávka u Senohrab) a speleologů z Býčí skály v Moravském krasu vznikla v letošním roce dobrovolná aktivita s cílem podpořit další výzkumy tohoto unikátního jeskynního systému. Díky vstřícnému zapojení Posázaví o.p.s. a OSH Benešov se tak hasiči z okresu Benešov zapojili do sbírky, jejímž cílem bylo získat vyřazené hasičské vybavení, které bylo následně předáno speleologům k dalšímu druhotnému využití.

V rámci prvního kola sbírky se povedlo shromáždit v kanceláři OSH Benešov více než 40 vyřazených hadic, které byly v minulých dnech předány členům speleolo-

gické skupiny Býčí skála. Tyto hadice následně poslouží pro další postup v rámci průzkumu podzemí, kde je často potřeba přecherpat a vyplavovat velké množství materiálu a vody. Na oplátku za tento dar můžou hasiči z okresu Benešov využít nabídky na exkluzivní jeskynní výcvik, zaměřený na práci s proudnicí ve složitém terénu, slaňování, zdolávání netradičních překážek a podobné. Tento výcvik často využívají speciální bezpečnostní nebo hasičské jednotky z celé republiky.

Na podzim se plánuje druhé kolo sbírky pro Býčí skálu. V rámci něj bude snaha získat nejen další starší hadice typu „B“, ale i starší proudnice, spojky nebo klidně i vyřazená čerpadla, která by se dala opravit. V případě zájmu a možnosti se do sbírky zapojit můžete kontaktovat kancelář OSH Benešov pro více informací.

Vladimír Havelka

Výlet do království s vůní bylinek a dřeva

„Za mostem v úzké ulici, je kráček z dálky vonící meduňkou, rdesnem, skořicí...“ vypravila se mi slova písně Levandulová, kterou nezapomenutelně nazpívala Hana Hegerová. I tu levanduli jsem cítila, když jsem vstoupila do domku „za mostem“ v Týnci nad Sázavou, jehož veřeje zdobí z obou stran modré dřevěné vývěsní štíty s nápisy Masáže – Byliny – Čalounictví. Ještě něco v tom domě proto „vonělo“ – staré látky, lepidlo, dřevo... Napadla mě parafráze známého přísloví: Kolik řemesel znáš, tolikrát jsi člověkem. Kolik životů tedy Adriana Ondračková, majitelka toho domu a zdejšího Čalounictví Žbrdlinka, žije?

Manažerem svého času

„Vystudovala jsem ekonomickou školu, mohla bych být asistentka, účetní. Dnes už bych mohla mít účetní firmu, ale to bych musela ‚sedět na zadku‘ v číslech, a papirovaní mě moc nebaví. Ekonomická škola mi ale do života dala hodně. Umím si spočítat ono ‚má dáti/dal‘, umím se rozhodnout na základě čísel... ekonomická úvaha je důležitá, nestřílím do tmy, mám všechno spočítané,“ říká. Po škole byla zaměstnaná v bankách, po mateřské dovolené začala pracovat pro město a nastoupila do týneckého muzea. Zajišťovala tu mimo jiné renovaci dobového nábytku a úpravy historických prostor. Mezitím si udělala masérský kurz, později se vyučila čalouníkem. „Dneska už vím a můžu si to dovolit říct, že jsem moc ráda, že pracuji pro sebe, můžu se svobodně rozhodovat. Ano, musím se nějak žít, musím každý den pracovat, musím být manažerem svého času...,“ říká Adriana.

Na masáže, kterým se věnuje 20 let, logicky navázalo studium bylin. Vystala ale otázka, zda ji tento obor zabezpečí na celý život, jak dlouho ho bude fyzicky zvládat. Když se pro-

to před pár lety rozhodovala, kudy se bude ubírat její další cesta, padla volba na čalounictví. „Celý život pracuji rukama, mám ráda látky, sbírám staré věci, takže to potom bylo hodně jednoduché rozhodování – začnu čalounit. Šla jsem na kurz a myslela si, že jsem se za těch sedm dnů naučila řemeslu. Přihlásila jsem se tedy jako pomocnice do čalounické dílny v Jílovém u Prahy a paní mistrová mě brzy vyvedla z omylu. Chtěla po mě základní věci a já jsem je neznala,“ přiznala. Přihlásila se proto na Střední školu řemesel v Brně a tři roky čekala, než pro vzdělávání dospělých otevře obor čalounictví zakončený výučním listem. Z osmi adeptů, kteří ke studiu tehdy nastoupili, jich dokončilo pět.

„Už mně to stačí, v profesním životě jsem momentálně spokojená,“ odpovídá Adriana na otázku, co by ještě chtěla zvládnout. „Když děláte doma, dům vám pořád něco na-

značuje – v každých dveřích, které otevřu, na mě kouká práce. Takže se spíš zaměřím na to, abych všechno zvládla, protože zakázek máme dost.“

Nedělej věci, které tě bolí

Od masáže a bylinek byl jen krůček k diagnostice zdraví člověka. „Všechno se vším souvisí – když vás bolí nějaké místo na těle, tak to má nějakou souvislost s životním stylem, stravou, návyky a zlovyky, stresem. Bolest se tím ‚propisuje‘. Běžné věci, které člověka sužují, se dají jejich uvědoměním si, změnou návyků a bylinami odstranit nebo zmírnit,“ popisuje Adriana své zkušenosti z praxe. Byliny jsou ale podle ní jenom „berlička“, opěrný bod, který všechno nevyřeší. Podmínkou změny je, aby si člověk uvědomil své zlovyky, návyky a věci, které mu nedělají dobře. Každý totiž ví, co by měl a neměl dělat, ale spousta z nás si vzájemnou souvislost s neduhy, které nás trápí, nepřipouští. „Každý sám dokáže sebe nejlépe vyléčit, stačí nedělat věci, které tě bolí,“ dodává Adriana.

Při terapiích a masážích využívá oleje, masť, krémy, tinktury a čaje vlastní výroby. Malé množství bylinek si pěstuje na zahradě u domu, přednost ale dává divoce rostoucím rostlinám. „Každá bylina potřebuje své prostředí a když ji zasadíte na zahradu nebo do skleníku, či ji věnujete extra péči, její vlastní přirozený život se do ní nepromítne a dá mi ze sebe pak jen část. Pro příklad: když budu na zahradě zalévat třezalku, bude to mít holka jednoduché a tolik mi toho nedá, protože bude polorozmazaná. Když ji natrháte na suchých skaliskách, tak je úplně jiná, taková divoká. Pro byliny proto chodím tam, kde rostou,“ poznamenala.

Budoucnost v historii

Životní cestu dál vidí Adriana v čalounictví. „Myslím si, že bych se jím v budoucnu mohla zabývat déle než masážími, které jsou

fyzicky více náročné," vysvětluje. Vzhledem k tomu, že její pracovní den je delší, než kdyby „seděla“ v kanceláři, potřebuje, aby ji práce naplňovala. „Masáže jsou o vztahu s klientem. Mám letité zákazníky, se kterými si povídáme o všem. I o tom, že potřebují něco očalounit," směje se a zároveň prozrazuje, jak získala některé klienty.

Na nezájem zákazníků si nestěžuje. Žiju u frekventované cesty v centru Týnce, takže hodně lidí, co projede kolem a uvidí náš vývěsní štít, se ozve. A taky jsem okusila sílu sociálních sítí, na Facebooku se informace rozšířily tak rychle, že jsem musela udělat pořádník na zakázky. Takové kvantum práce jsem si neuměla ani představit a mám potom černé svědomí, jestli třeba náhodou zákazník na to křeslo nečeká moc dlouho (jakže čeká) a jak to udělat, aby to bylo rychleji. Práce bylo zaplatpánbůh dost i přes dobu covidu a uvidíme, jak se ekonomika bude vyvíjet, jestli lidé budou mít dost peněz, protože jak masáž, tak čalounění jsou dvě věci, které si, když bude nejhůř, můžete odpustit. Pořád si připomínám, že musím být za vše, co mám, vděčná a pokorná," dodala Adriana.

Čalounila už křesla do penzionu v Malé Úpě, další zákazník byl až z Olomouce... „Ptala jsem se jich, proč si mě vybrali, že je u nich v okolí určitě taky nějaký čalouník, ať to neposílají přes půl republiky, ale pocituju, že je nás asi málo," říká. Fascinují ji také příběhy, kterými kusy nábytku ožívají. Někteří majitelé je ochraňují jako krásné dědictví po předcích, někdo si koupil vzácný kousek v aukci... „Mám jednu milou zákaznici, která si ode mne nechala přecalounit sedací nábytek v celém domě. Dělán ho postupně už třetím rokem, v jednom stylu, paní chce zvládnout rekonstrukci svého nábytku, než půjde do důchodu," dodává.

Kamarád jí prý říká, že ve svém věku by měla být mistrovou v oboru, a ne teprve s oborem začínat. „Jsem manuálně zručná, práce mi jde, je to ale také o trpělivosti – některou věc prostě nepustíte, dokud to podle vás není ono, a to je smyslem řemesla. Mám malou dílnu a v ní zvládnou jenom něco, tím pádem si vybírám. Některé věci nemůžu dělat proto, že je sama neunesu a kladku tu nemám. Takže čalouním křesla, židličky, ušáky, sofa, prostě kusy, které se vejdou do dveří a dílny,"

popisuje. Se zákazníky také často diskutuje o ceně. Aby pochopili, že znovu očalounit „vysezenou“ nebo nekvalitní sedačku bude dražší, než kdyby si koupili novou. „Když je to ale jejich milovaný kousek, tak to respektuju," dodává. Dokáže vyměnit čalounění z látky, kůže i koženky, udělá i drobnější opravy dřevěných částí nábytku – na těch složitějších spolupracuje s uměleckým truhlářem.

Koníček s vůní benzinu

Volného času Adriana moc nemá, a když už, tak jde na bylinky. „Letos mě příroda pěkně honila, protože jak pršelo, na loukách a v lese kvetlo všechno naráz. Musela jsem to zpracovat, což taky zabere spoustu času, k tomu mám ještě veliký dům a zahradu, takže jsem ještě uklízečka, kuchařka a zahradnice...," směje se. Řešením je podle ní najít si někoho, kdo by jí pomohl. O masážní salón se dělí s další kolegyní, místo v něm má i manikérka, pedikérka a kosmetička. Novou pomocnici má také v čalounické dílně...

A co další koníčky? Tři krásné měsíce se letos těšila ze štěňátek, než je poslala do nových rodin. Ráda si čte, podívá se na dobrý film, zajde do divadla nebo na výstavu, vyrazí si s přáteli do společnosti. „A taky si moc přeju elektrokolo," prozradila. Ráda totiž cestuje, ale po perném pracovním dni ji prý už moc sil na zdolávání kopců nezbývá.

Ještě jednu velkou zálibu Adriana přiznává – motorovou pilu –, polínka do kamen s ní ale neřeže. „Neskutečně obdivuji, když někdo umí s tímto pro mě šíleným strojem tvořit jemné kontury. Když jsem pracovala na úřadě, měli jsme tu řezbářské sympozium a sochy, které na něm vznikly, zdobí Týnec dodnes. Líbilo se mi to, tak jsem se tam jednou přihlásila.

Myslela jsem si, že se to dva tři roky budu učit a pak si doma ve volných chvílích budu vyřezávat. Letos to bylo už devět let, co to

zkouším. Ale zjistila jsem, jak je to náročné, že strach a obava jsou ve mně v tu chvíli větší než jistota, kterou potřebuji," přiznává. Pod dohledem zkušeného řezbáře se ale občas do nějakého díla pustí.

jt

Čalounictví Žbrdlinka
– Adriana Ondračková
Masáže
Byliny

K Náklí 94, Týnec nad Sázavou
Tel.: 737 596 777
e-mail: info@adrianaondrackova.cz

Lešany vzpomínají na básníka Františka Hrubína

Úryvky z děl pro děti, střípky z básní a románů, divadelní plakáty i velkoplošné fotografie z legendárního filmu *Romance pro křídlovku* jsou k vidění v nové Pamětní síni Františka Hrubína, která byla otevřena v Lešanech na Benešovsku. Obec tak vzdává hold básníkovi, který ve svém díle nezapomenutelně popsal kraj kolem řeky Sázavy, kde trávil prázdniny. Netvořice, Lešany, Běsná, Obory, Chleby, Pěnkavský jez... Nejen tato místa zmiňuje František Hrubín (1910–1971) ve známé lyrické poemě o tragické lásce *Romance pro křídlovku*, v dramatu *Zlatá reneta* nebo baladě *Lešanské jesličky*.

Příběh osudové lásky Františka a Teriny, známý z *Romance pro křídlovku*, převedl v roce 1966 na filmové plátno režisér Otakar Vávra. Hlavní role svěřil Jaromíru Hanzlíkovi a Zuzaně Cigánové. Jaromír Hanzlík nechyběl ani na otevření pamětní síně. „Bylo milé poslechnout si jeho vzpomínky na natá-

čení i na Františka Hrubína,“ řekl lešanský starosta František Ludvík. Jaromír Hanzlík například zmínil to, že ho Otakar Vávra do filmu obsadil i díky jeho ušim – měl je prý velké jako František Hrubín.

Františka Hrubína připomínala pamětní síň na obecním úřadě i v minulosti, vznikla ale před desítkami let a byla už poplatná době svého vzniku. V roce 2017 proto zastupitelstvo obce rozhodlo ji zrekonstruovat. Práce začaly loni a skončily letos na jaře.

Nová pamětní síň vznikla podle projektu architekta Jana Špačka. Náklady včetně stavebních úprav přesáhly milion korun. Z nich 442 000 korun pokryje dotace ministerstva kultury, kterou loni obec získala díky Posázaví o.p.s. „Výsledek rekonstrukce předčil naše očekávání,“ dodal starosta. Věř, že si nová pamětní síň brzy najde své příznivce, hlavně z okruhu rodin s dětmi a základních škol. Obec se navíc dohodla s architektem, že se bude expozice každoročně obměňovat.

Do pamětní síně se vstupuje poutačem ve tvaru velkého leporela s textem Hrubínova rukopisu *Lešanských jesliček*. Hlavní sál pak lemují prostorové moduly – „krystaly“ s průřezem díla Františka Hrubína. Na levé straně jsou úryvky z jeho děl pro děti doplněné ilustracemi Josefa Čapky, Josefa Lady, Adolfa Zábranského, Zdeňka Milera, Matěje Formana, Lucie Lomové nebo Kamila Lhotáka. Pravá strana chronologicky provází Hrubínovou tvorbou pro dospělé. Průčelí síně připomíná básníkovo dětství v Lešanech. Výrazným prvkem této části expozice je dřevěný stůl s fotografiemi a dokumenty z rodinného archivu a vzpomínkovou knížkou *U stolu*. Cesta expozic se „obtáčí“ kolem půlkruhu na podlaze vytvořeného z písku, oblázků a balvanů, což spolu s velkoplošnou fotografií na zdi evokuje romantický kaňon řeky Sázavy. Kolem tohoto „poloost-

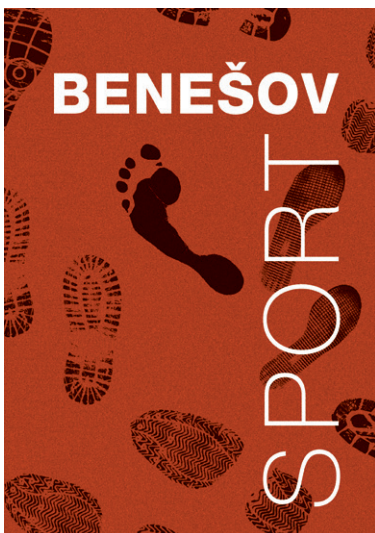
rova“ se pak vejde do vedlejší místnosti, kde je možno sledovat audiovizuální kompilaci o Františku Hrubínovi, ukázky z filmů nebo poslechy přednesů. Tato část expozice připomíná také Hrubínovo dílo převedené na filmové plátno a divadelní prkna. Jsou tu velkoplošné nástěnné fotografie, historické snímky z filmů a inscenací, otočné válce s plakáty a kolážemi z divadelních programů a upoutávek: *Oldřich a Božena*, *Křišťálová noc*, *Kráska a zvíře*, *Pyšná princezna*, *Panna a netvor*, *Srpnová neděle*...

František Hrubín, spisovatel, básník, dramatik a překladatel, se narodil 17. září 1910 v Praze. Po vypuknutí první světové války jeho otec narukoval, matka se proto s Františkem a jeho bratrem Josefem přestěhovala ke svému otci Josefu Novotnému do Lešan. Tady František chodil v letech 1916–1922 do školy. Vystudoval gymnázium, studia filozofie a práv na Karlově univerzitě ale nedokončil. Pracoval nejprve v Městské knihovně v Praze, později na ministerstvu informací a v roce 1946 se stal spisovatelem. Podílel se na založení dětského časopisu *Mateřídouška*. S manželkou Jarmilou měl dceru Jitku a syna Víta. Žili v Praze-Holešovicích a v Lešanech, často pobývali také v Chlumu u Třeboně, kde měli dům. František Hrubín zemřel 1. března 1971 a pochován je na pražském Vyšehradském hřbitově.

jt

Vánoční tip

Vánoce se blíží! Pro někoho radost, pro jiné stres – čím blízké obdarují? Co třeba knihou? Nabízíme Vám hned dvě – Benešov Sport a Sokolnictví.

Knihy Benešov Sport je exkurzí do historie i současnosti benešovských sportovních oddílů a klubů. Doplnuje ji povídání s legendami a nadějí benešovského sportu a také velké množství fotografií – třeba na některé z nich naleznete sebe nebo své známé! Publikace je ke koupi v Benešově v Turistickém informačním centru na Masarykově náměstí, v Muzeu umění a designu a v Knihkupectví Daniela.

Dokonalá učebnice i kronika doby, to je kniha **Sokolnictví**. Zdeněk Sternberg v ní před 50 lety popsal jeden z nejstarších způsobů lovu. Byla první knihou v naší literatuře věnovanou historii sokolnictví a na popularitě dosud nic neztratila. Nové vydání je doplněno o kapitoly z novodobých dějin. K dostání je v benešovském Knihkupectví Daniela nebo na <http://dmo.posazavi.com/cz/Shop.aspx>.

jt

Obec Stranný dostala dotaci na domovní čistírny odpadních vod

Obec Stranný dostala 2120000 korun ze Státního fondu životního prostředí České republiky (SFŽP) na vybudování domovních čistíren odpadních vod (ČOV). Dotace pomůže vyřešit nakládání s odpadní vodou u 17 objektů, v nichž žije 57 obyvatel. Rozhodnutí o poskytnutí dotace starostovi předal ministr životního prostředí Richard Brabec. Domovní čistírny mají být hotovy do konce roku 2023.

„Bez čistíren bychom obec neodkanalizovali, po jejich vybudování budeme mít nakládání s odpadní vodou vyřešeno v 90 procentech obce, včetně osady Břevnice a samoty Dubí,“ řekl starosta Karel Vojta. Dotace ale po-

dle něj nepokryje náklady akce v plné výši, spoluúčast každého žadatele bude kolem 20 000 korun a chybějící finanční prostředky zaplatí obec ze svého rozpočtu.

Ve Stranném je k trvalému pobytu přihlášeno 118 obyvatel, některým z nich obec už v minulosti poskytla na vybudování domovní čistírny příspěvek 20 000 korun. Řada nemovitostí je ale v obci využívána i k rekreaci – zhruba třetina z nich má ČOV. Majitelé bez trvalého pobytu v obci je pořídili na vlastní náklady, protože se na ně dotace nevztahovala. Čistírny už musí mít i nově postavené domy.

jt

Zprávy z Bystřice

Bystřické náměstí má nové dopravní značení – parkování jen na povolených místech!

Zlepšení plynulosti provozu a zajištění větší bezpečnosti chodců si město Bystřice slíbilo od nového dopravního značení na náměstí II. odboje. Parkování je zde povoleno pouze na vyznačených místech. Vodorovné i svislé značky, které to upravují, tady v srpnu nainstalovala Údržba silnic s.r.o. Sedlčany.

„Žádáme všechny řidiče, parkujte prosím pouze na vyhrazených parkovacích místech a buďte ohleduplní k ostatním. Předem děkujeme, že budete předcházet pokutám, které nejsou příjemné ani pro jednu zúčastněnou stranu. Přehlížení nesprávného parkování bylo krokem zpět do předchozího stavu, kterému se chceme vyvarovat,“ uvedl starosta Michal Hodík. Podnětem pro uvedené změny bylo především neorganizované a někdy i velmi neohleduplné parkování na celé ploše náměstí. Docházelo k situacím, kdy nezbýval prostor na průjezd dalších vozidel. Chodci, včetně seniorů a rodin s malými dětmi, museli kličkovat mezerami mezi automobily. Provoz se postupně stával závažnějším a nebezpečnějším. Město se rozhodlo nepřehlížet a nechalo rozkreslit parkovací místa. Rozvr-

žení vodorovného dopravního značení není náhodné, musí být v souladu se zákonem. Kudy povedou jednotlivé čáry a jak budou parkovací místa rozestavěna, podléhá požadavkům Silničního správního úřadu Městského úřadu v Benešově. „V rámci vyznačení parkovacích míst jsme mysleli i na zdravotně handicapované osoby a rodiče s kočárky. Brzy zde budou umístěny i nové odpadkové koše a stojany na jízdní kola,“ uvedla Lenka Turková, referentka inženýrské činnosti a odboru investic, výstavby a správy majetku Městského úřadu Bystřice.

Našli se lidé, kterým se podařilo přehlednout dvojí dopravní značení s informacemi o plánovaném zákazu zastavení, dodatkovou tabulkou s datem a s časem jeho platnosti, informace na webových stránkách města Bystřice, na sociálních sítích a v Mobilním rozhlasu, a auta na náměstí nechali i v době úpravy značení. Odstranění těchto vozidel proto zajistila Městská policie Bystřice a práce mohly začít. V rámci úprav dopravního značení město Bystřice také rozšířilo vjezdový prostor na náměstí posunutím plastového obloukového ohrazení.

Nyní bude město Bystřice vyhodnocovat

způsob využití nově vyznačených míst. Pokud bude parkoviště využíváno pro dlouhodobé odstavování vozidel, tak zvážíme zavedení placeného parkování, protože tato místa na náměstí by měla primárně sloužit pro krátkodobé parkování návštěvníků zdravotního střediska, obchodů, restaurací a služeb. Pro dlouhodobé parkování lidí, kteří například odjíždějí hromadnou dopravou za prací, jsou určeny jiné odstavné plochy mimo centrum města.

Chystá se dokument o Bystřici

Vzniká profesionální dokument o Bystřici. Nyní je ve fázi střihu. Celá tvorba je propojena s číslem 550. Letos si totiž připomínáme 550. výročí vyhlášení Bystřice městysem a získání krásného erbu, který Bystřici náleží dodnes. Na počest tohoto výročí jsme se rozhodli natočit krátký dokument, který spojuje historii města, jeho současnou podobu, ale i plány a vize do budoucna. Výsledkem bude několikaminutové video. Možná znáte z televize herce Jaromíra Noska. Ujal se role pomyslného průvodce a má za úkol mimo jiné i nalákat nové návštěvníky do Bystřice. Součástí videa bude také stručné představení plánovaných projektů města.

Denisa Říhová, PR města Bystřice

Mezinárodní projekty OA Neveklov stále běží

Obchodní akademie Neveklov připravuje své žáky nejen pro studium na vysokých školách, ale i pro praxi. Zároveň je naším cílem motivovat žáky k aktivnímu využití volného času. Výuka je tak obohacena o projekty školní i mezinárodní.

V minulém školním roce jsme se zapojili do projektu Erasmus plus s názvem SOS: It is time to take Action for Technology Addiction. Jde o aktivitu mezinárodní, proto spolupracujeme se školami v Itálii, Nizozemí, Rumunsku, Polsku a Turecku. Tématem jsou

aktivitu, které pomáhají v boji se závislostí na digitálních technologiích a umožňují mladým lidem kreativně trávit volný čas. Naše škola se bude prezentovat aktivitami sportovními, neboť věříme, že sport poskytuje vyžití, radost, posiluje zdraví, odvahu i přátelství.

Bohužel v loňském roce se některé výměnné pobyty nemohly uskutečnit kvůli pandemii koronaviru, ale i přesto jsme nezhálehali a na projektu pracovali. Žáci připravili návrhy pro logo projektu a také prezentaci v anglickém jazyce, která představila nejen naši školu a její blízké okolí, ale i hlavní město

Prahu, významné památky a zajímavá místa ČR. Kromě toho vytvořili také videoprezentaci organizační skupiny, kde se partnerským školám představili.

Věříme, že v letošním roce konečně dojde na samotné výjezdy a žáci se budou moci podívat do jiných zemí, aby mohli poznat jejich školy i životní styl a sdílet s nimi nápady a inspiraci pro tvořivé trávení volného času. Na prahu nového školního roku přeji všem pedagogům, žákům, ale i rodičům, aby byl rokem klidným, aby přinesl návrat do školních lavic, zdraví a dobrou náladu.

Mgr. Miroslava Hulanová

Na slovíčko se starostkou Kácova Soňou Křenovou

Co se dělo o prázdninách v kácovské základní škole?

Dostali jsme dotaci z Programu rozvoje venkova na rekonstrukci sociálního zařízení v budově 2. stupně základní školy. Potřebovali jsme zmodernizovat chlapecké a dívčí toalety, které byly takřka v původním stavu z roku 1938. V rámci projektu jsme na obou patrech budovy vyměnili rozvody a odpady, položili novou dlažbu a obklady. Na dívčích toaletách v prvním patře vznikly tři nové kabinky a sprchový kout, přidala se umyvadla. Nové sanitární vybavení dostaly i chlapecké toalety v přízemí, přibyla v nich také kabinka pro úklid s výlevkou a skladem čistících prostředků. Ze sousedního kabinetu tělesné výchovy vznikla toaleta pro učitele. Z celkových nákladů zhruba 1,14 milionu korun uhradil městys 130 000 korun, zbytek pokryla dotace z Programu rozvoje venkova.

Součástí projektu byla také dodávka šesti nových počítačových sestav a jednoho dataprojektoru pro 1. stupeň základní školy. Počítače nahradily původní, už nevyhovující techniku u interaktivních tabulí, kterými je vybavena každá kmenová třída. V jedné třídě chyběl ještě dataprojektor.

Hodně si polepšili také dobrovolní hasiči...

Dostali novou hasičskou zbrojnicí, která se slavnostně otevřela 4. září a posvětil ji, stejně jako nově hasičské auto, bývalý kácovský vikář Jaroslav Konečný. Sbor dobrovolných hasičů byl v Kácově založen v roce 1875. Dřevěná zbrojnice, kterou využíval, ale postupem doby nestačila. Z výnosu sbírky byla v roce 1940 postavena nová na „tržnici“ před obecním úřadem. Historie se ale opakovala a v 70. letech minulého století už objekt nevyhovoval. Hasiči se proto přestěhovali do hospodářské budovy v Jirsíkově ulici, kterou si městys pronajal od soukromého majitele. Vznikly v ní garáže, které si hasiči postupně vylepšili. V těchto prostorách zůstali i po revoluci, kdy byla budova vrácena původním

majitelům. S rostoucími požadavky na techniku se ale prostory staly nevyhovujícími. V roce 2016 městys koupil od soukromých majitelů pozemek pro stavbu nové zbrojnice a zadal projekt firmě Arplan s.r.o., která už má zkušenosti s podobnými stavbami v republice. Hasičská zbrojnice má dvě navzájem propojené budovy, v jedné je školící místnost a moderní zázemí, v druhé garáže. Náklady se vyšplhaly na 18 milionů Kč včetně DPH, z toho 4,5 milionu Kč pokryla dotace z ministerstva vnitra, tři miliony korun poskytl Středočeský kraj a 10 milionů korun dá městys z vlastních zdrojů.

Hasiči by potřebovali i výkonnější cisternu, ta nynější už nevyhovuje, peníze na ni ale zatím nejsou. Městys jim v roce 2019 koupil dopravní auto, kterým se přepravují k nahlášeným událostem spolu s cisternou, nebo jím vyjíždějí k menším zásahům. Na nákup vozu poskytlo dotaci 450 000 korun ministerstvo vnitra, 300 000 korun Středočeský kraj a 100 000 korun šlo z obecního rozpočtu.

Sbor dobrovolných hasičů v Kácově má asi 140 členů, z nichž je 20 dětí a mladistvých. Zúčastňují se různých soutěží, například Plamen a Soptík, na které trénují na pozemku u řeky, kde mají také malé zázemí. K dispozici mají i původní hasičskou zbrojnicí v Jirsíkově ulici, v níž v současnosti parkují staré stříkačky a která by se mohla v budoucnu přeměnit na malé muzeum.

Co vás pálí?

Velkým problémem je nedostatečná kapacita mateřské školy – potřebovali bychom ji zvýšit o 25 míst, protože ve městě přibývají mladé rodiny s dětmi. Projekt máme připravený, ale jeho realizace se zkomplikovala. Nová budova školky by měla stát na soukromém pozemku a zatím se ho nepodařilo vyměnit za obecní. Až se s majiteli domluvíme, můžeme začít stavět – jedná se o akci za téměř 10 milionů korun.

Jaké jsou další plány?

Chtěli bychom postavit veřejné toalety u autobusové zastávky, podmínkou je vybudování kanalizační a vodovodní přípojky. Potřebovali bychom také nové zázemí pro technické zabezpečení obce. O prostory, které jsme měli pronajaté na zámku, jsme kvůli jeho rekonstrukci přišli a musíme najít nové. Chytřejší budeme po schválení nového územního plánu, který se připravuje – na obecních pozemcích by pak vznikl areál s malým sběrným dvorem, garážemi pro obecní techniku a malou dílnou pro pracovníky technických služeb.

Z tábořiště v sousedství čistírny odpadních vod u mostu chceme udělat prostor se zázemím pro konání obecních a komunitních akcí. Jsou tam buňky na prodej občerstvení, které je potřeba zrekonstruovat, stejně jako další buňky se sociálním zázemím. V areálu bychom chtěli také postavit základy pro pódiu. Obecní tábořiště zrušíme, podobných zařízení je v Kácově a jeho okolí dost.

Řešíme také navýšení kapacity čistírny odpadních vod, která už přestává vyhovovat. Připravujeme také projekt společného vodovodu s obcemi Zbuzub, Podveky a Rataje nad Sázavou. Kácov měl být původně investorem, ale dohodli jsme se s Vodohospodářskou společností Vrchlice-Maleč, která od nás loni investorství převzala, že zaplatí projekt a bude žádat o dotaci na jeho realizaci. Každá ze zainteresovaných obcí se na tom bude finančně spolupodílet. Například pro Kácov to znamená náklady kolem dvou milionů korun. Je to ale naše priorita, protože dostatek vody je podmínkou dalšího rozvoje každé obce. Bude to mnohem větší akce než výstavba skupinového vodovodu ze Zruče nad Sázavou do Kácova, který jsme realizovali v minulosti. Napojili bychom se na vodojem ve Zlivi a druhý bychom vybudovali v Kácově. Zavodnila by se tak část Záměstí, chatová oblast Žabky, Letovisko Chobot a protilehlá rodinná usedlost, vodovod by pak pokračoval dál do Vranic, Zderadin a Zderadinek, Koblaska, Zbuzub a okolních obcí, Podvek a Rataj. V posledně jmenované obci už vodovod je, je ale zásobován z vrtů, které – hlavně v létě – nestačí.

Chceme také vybudovat v Račiněvsi nové zázemí pro rybáře. Starají se tam o tři rybníky a k dispozici mají jen dřevěné chatičky bez potřebného hygienického zázemí. Máme už projekt na novou klubovnu za asi dva miliony korun a pokusíme se na něj získat dotaci.

jt

Jílové investuje do dopravy i vodohospodářské infrastruktury

Nový obchvat ulvív Jílovému od dopravy a ochrání historickou bránu

V Jílovém u Prahy byla zahájena stavba severního obchvatu, která je největší investiční akcí v novodobé historii města. Z jeho historického centra nejenže odkloní velkou část dopravy, zejména nákladní, ale především ochrání před zničením unikátní památkově chráněnou radniční bránu. Severní obchvat (nově silnice II/105) bude dlouhý 1,5 kilometru a dokončen má být do 21 měsíců. Z celkových nákladů ve výši 150 milionů korun včetně DPH zaplatí většinu Středočeský kraj s pomocí dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Spoluúčast města je necelých 23 milionů korun, za které postaví chodníky, zastávky, veřejné osvětlení a některé inženýrské sítě.

„Primárním cílem bylo odvést těžkou dopravu z historického centra,“ řekl vedoucí odboru majetku a investic městského úřadu Jiří Zápál. Auta, včetně těžkých kamionů, jezdící po frekventované silnici II/104, totiž projíždějí podloubím radnice. „Nákladní auta bránu často poškozují, vyvracejí patníky, které v podloubí úzkou silnici ohraničují,“ popsal Jiří Zápál. V první fázi stavby se vybuduje kruhová křižovatka u Billy, již se obchvat napojí na nynější silnici. Hotova by měla být v první části roku 2022.

Stavba obchvatu se připravovala skoro 15 let. Město ji dovedlo do fáze územního rozhodnutí, pak projekt převzala Krajská správa a údržba silnic (KSÚS), potažmo Středočeský kraj. Část pozemků poskytlo město a bylo třeba ještě vykoupit pozemky soukromých vlastníků (v jednom případě se musely vlastnit). Vyřešit se musel i způsob vsakování vody – ukázalo se totiž, že kvůli jílovitému podloží ho bude nutné řešit odvodněním komunikace, což si vyžádalo vybudování dvou velkých podzemních retenčních nádrží u Radlíku a ve směru k silnici na Davli. Na základě vydaného stavebního povolení proběhlo letos výběrové řízení na zhotovitele, které vyhrálo sdružení firem IMOS Brno, Froněk, s.r.o., a PSN & DS.

Město má v územním plánu také jižní obchvat, který by měl z centra odvést zbývající tranzitní dopravu. Stavět se začne současně s připravovanou dálnicí D3.

Sběrný dvůr v Jílovém zlepší nakládání s odpady

Rozšířit plochu pro ukládání odpadu a zvýšit komfort při manipulaci s ním pomůže nový sběrný dvůr, který začala v srpnu v Jílovém u Prahy stavět firma KVS stavební. Stavba by měla být dokončena v dubnu 2022. Náklady dosáhnou 37 milionů korun včetně DPH, z toho 18 milionů korun pokryje dotace Ministerstva životního prostředí a zbytek zaplatí město. Na novém sběrném dvoře vzniknou dvě nová pracovní místa.

„Původní sběrný dvůr v areálu bývalé správy a údržby silnic u výpadevky na Davli už pře-

stal kapacitně stačit a také neodpovídal požadavkům na nakládání s odpady,“ uvedl vedoucí odboru majetku a investic městského úřadu Jiří Zápál. Nový sběrný dvůr bude mít hlavní objekt se zázemím pro obsluhu, speciální místnost pro nebezpečný odpad, garáže pro techniku, rampu pro lepší manipulaci s odpadem, vyhrazená místa pro suš a tříděné odpady. Přivezený odpad se také bude hned u vjezdu vážit.

Stavbu nového sběrného dvora město připravovalo asi pět let. V roce 2019 bylo vydáno stavební povolení, připravena dokumentace pro výběr zhotovitele a požádáno o dotaci. „V prvním kole jsme finanční podporu nedostali, v roce 2020 byla naše žádost o dota-

ci z Operačního programu Životní prostředí úspěšná,“ dodal Jiří Zápál. Sběrný dvůr budou moci podle něj využívat i obyvatelé některých okolních obcí, a to na základě dohod, které se už nyní připravují.

Hřiště na Radlíku

Nové multifunkční hřiště s umělým povrchem a osvětlením získali příznivci sportu na Radlíku, místní části Jílového u Prahy. Jejich nápad dotáhla do úspěšného konce radnice – dopracovala projekt a na jeho realizaci požádala Ministerstvo pro místní rozvoj o dotaci, která pokryla 60 procent z celkových nákladů ve výši téměř 4,2 milionu korun.

S nápadem přeměnit škvárový plácek u fotbalového hřiště v moderní sportoviště přišli místní fotbalisté Michal Bartoň a Viktor Tejček. Původně chtěli jen upravit a vyměnit povrch škvárového hřiště. Výsledkem je moderní oplocený areál pro nohejbal, volejbal, basketbal a street fotbal..., kde se může trénovat v každou roční dobu. Realizace myšlenky si vyžádala rozšíření hrací plochy, odstranění okolních dřevin, vybudování opěrné zdi a přemístění tun zeminy.

Investice do vodohospodářské infrastruktury v Jílovém

Na Radlíku město začalo budovat také 600 metrů jednoho z hlavních kanalizačních řadů. Projekt na vybudování kanalizace v této místní části vznikl už na začátku tisíciletí, realizovat se měl kolem roku 2010. Na pokrytí vysoutěžených 105 milionů korun tehdy ale město nemělo finanční prostředky a od zámě-

ru ustoupilo. Hlavní částí řadu nyní buduje po částech z vlastních zdrojů. Na další pokračování řadů v zastavěné části, které budou následovat, chce požádat o dotaci.

Vodohospodářskou infrastrukturu město rekonstruuje také s pomocí Fondu obnovy majetku, do nějž ukládá prostředky z nájmu od vodohospodářské společnosti, příspěvkové developérů a příspěvků obyvatel za napojení k řadu. „Ve fondu je relativně slušné množství peněz. Opravujeme z něj všechny věci, které dožily a které se musí obnovit,“ uvedl Jiří Zápál. K takovým investicím patří v současnosti například čerpací stanice splaškových vod na Ladu, která je v havarijním stavu, a redukční šachta na Radlíku,

kteřá je také za hranicí životnosti. Loni zase vyměnili vodovod v Karlově ulici – stálo to sedm milionů korun včetně DPH –, povrch komunikace, která nad ním vedla, se opravil zatím jen provizorně, konečnou podobu by měl dostat v příštím nebo přespříštím roce. Bude záležet na tom, zda bude na obnovu komunikací vypsán dotační titul.

Zvýšení kapacity jílovské základní školy

Zvýšit kapacitu jílovské základní školy letos pomohla nová kontejnerová přístavba. Vznikly v ní tři nové učebny pro nejmenší žáky a technická místnost. Moderní stavba za 11,5 milionu korun má „zelenou střechu“ a dřevěné obložení. Kapacita školy se díky ní zvýšila na 710 dětí.

Kvůli rostoucímu počtu obyvatel, tudíž i zvyšujícímu se počtu dětí, město v posledních letech rozšiřovalo školu několikrát. Od roku 2013 do ní investovalo zhruba 100 milionů korun. Kromě dřívější přístavby s novými učebnami se modernizovala školní jídelna, další pavilon, na zahradě vznikla zóna aktivního odpočinku a arboretum a celá škola byla zateplena... „Připravujeme další dva projekty – „krčkem“ chceme spojit oba hlavní školní pavilony a tělocvičnu. Je to investice za zhruba 50 milionů korun v cenách roku 2019,“ uvedl Jiří Zápál. Na plánovanou výstavbu nové druhé tělocvičny zatím peníze chybějí – původně odhadovaných 60 milionů Kč totiž v rozpočtu „vyskočilo“ na dvojnásobek, takže město tento projekt prozatím zastavilo.

jt

MKIC pořádalo letos poprvé

Tábor se konal v divadle U Jelena, a tak jsme naši talentovou hru pro táborníky nazvali „Jelen má talent“. Otevírá se opona a na podium přichází...? Co vám budu povídat, všichni byli naprosto dokonalí! Dokonalá byla i Iza, která v pátek přivedla svého psího kamaráda a ukázala dětem psí agility. Martin Převorovský je tatínek, který kromě svých dvou dcer miluje i strašilky. Povídaní o strašilkách děti moc bavilo a mě zase bavilo koukat na ně, jak sedí u kašny, voda zuří, ochlazuje vzduch na rozpáleném náměstí a děti sedí pod sochou svatého Jana Nepomuckého a vyptávají se Martina, co strašilky jedí, jak dlouho žijí a jestli umí létat. A jestli umí létat lodě po vodě, to už dětem ukázal další den pan Roman Nachtigal. Děti se naučily řídit malý modelářský člun dálkovým ovladačem a kdo dokázal přesně najet na malý míček, dostal osvědčení o absolvování kurzu a stal se kapitánem malého plavidla. Odpoledne jsme se přesunuli na hřiště a děti

Léto budiž pochváleno a s ním i koncerty u kašny na Ješutově náměstí. Koncerty zahájil již tradičně Štěpán Kojan, ale málem nezahájil. Celé odpoledne přšlo a my jsme s napětím čekali, jak to s tím deštěm a s hudebním koncertem dopadne. Déšť ustal, začalo svítit slunce a na obloze se objevila duha, jako kdyby si nechtěla nechat ujít koncert. Ten byl jako vždy dokonalejší. Diváci se usadili pěkně do trávy nebo na lavičky a poslouchali písničky, které vždy pohladí duši. V dalším týdnu se představila kapela Šlahouni, která svými písničkami zavzpomínala na Michala Tučného. Večer to byl opět velmi vydařený a tentokrát si lidé nejenom s chutí zapívali známé country písničky.

Kultura v Bystřici ale s létem nekončí. Na podzim jsme připravili Dny loutkového divadla, Divadelní festival Ludvíka Němce, loutkové pohádky a koncerty Kateřiny Ševidové.

Radomila Macháčková

Co nového v Týnci nad Sázavou?

Kulturní dům

Město Týnec nad Sázavou koupilo Společenské centrum Týnec. Záměr této koupě jednohlasně odhlasovalo červnové zastupitelstvo. Jde o historickou budovu, která je nositelem kultury ve městě. Konají se zde plesy, společenské akce a svatby. V přízemí má prostory pronajaty soukromá Mateřská a základní škola GAIA. Dále je zde plně vybavená kuchyň, kavárna a školící místnost. Ve vstupu je Infocentrum, kancelář a sociální zařízení (pro kavárnu a zahradu) a je zde dosud nevyužitý prostor kina. V patře je hotel, služební byt a sál se zázemím. Nad hotelem je prostorná půda, dosud nevyužitá. Rada města jmenovala do funkce ředitele příspěvkové organizace Kulturní centrum Týnec od 1. října 2021 Václava Pošmurného.

Veřejné fórum

Po dvou letech měli obyvatelé Týnce nad Sázavou příležitost sdílet své návrhy, nápady a náměty na to, co ve městě zlepšit nebo vybudovat. Jednalo se o veřejnou diskusi nad projekty, které sami navrhli. Veřejné fórum v září přivedlo do Společenského centra 62 občanů. Zastavit se mohli u osmi pracovních stolů, které byly rozděleny na tyto oblasti: životní prostředí, sociální a zdravotní služby, školství, vzdělávání a výchova, doprava, bezpečnost občanů a parkování, sport, kultura a volný čas, veřejný prostor a architektura, občan a úřad a na konec i tzv. „stůl mladých“. Zde probíhaly živé diskuse a sepisovaly se náměty a nápady, co je možné v našem městě zlepšit. Z těchto námětů všichni zúčastnění pomocí hlasovacích puntíků vybrali 17 priorit.

Na veřejnou diskusi navázala ověřovací anketa prostřednictvím Mobilního rozhlasu, z níž vzešlo TOP 10 priorit, které budou zařazeny do Akčního plánu města a začne se pracovat na jejich realizaci.

Slavnostní předání nového hasičského vozu

Jednotka požární ochrany Týnec-Peceraď převzala v září novou cisternovou automobilovou stříkačku (CAS) Tatra. Jedná se o vozidlo řady TERRA, kde je kladen důraz na robustnost, odolnost, dlouhou životnost a jednoduchou obsluhu i ovládání. Cisterna má automatickou převodovku s možností manuální volby převodového stupně. Zajímavostí je modulová nástavba, přední

a zadní skříň je vyrobena z profilů ze slitin lehkých kovů, mezi nimi je nádrž ze slitin lehkých kovů s povrchovou úpravou vnitřních stěn. Tatra uveze 4500 litrů vody a 270 litrů pěnídla. Na horní pochůzní plošinu nástavby je přípojný bod pro lafetovou proudnici. Součástí slavnostního okamžiku byla minuta ticha za hasiče zemřelé při výbuchu v Koryčanech.

Participativní rozpočet

Město Týnec nad Sázavou připravuje i pro rok 2022 participativní rozpočet, v němž by mělo být k rozdělení 500 000 korun. S takovou částkou počítá návrh městského rozpočtu, který ještě musí schválit zastupitelstvo. Díky participativnímu rozpočtu mají občané možnost zapojit se do rozhodování o rozvoji našeho města. Své návrhy mohou předkládat od 15. prosince 2021 do 28. ledna 2022. Následně proběhne hlasovací anketa, kde občané vyberou konkrétní projekt k realizaci.

Loni v anketě zvítězil projekt Renovace školní asfaltové plochy, která se už proměnila ve víceúčelové hřiště s umělým povrchem. Je přístupné pro žáky základní školy, ale i pro širokou veřejnost. Na hřišti si mimo míčových her, jako je přehazovaná, odbíjená či košíková, mohou zaskákat panáka, ověřit svou zdatnost ve skoku do dálky z místa nebo si vyzkoušet svou rovnováhu při skoku cik cak či po jedné noze po vyznačených stopách.

Workoutové hřiště na Faráku

Vzniklo na Farském kopci vedle víceúčelového hřiště. Tento projekt byl realizován

s finančním přispěním Středočeského kraje. Město Týnec nad Sázavou na něj získalo dotaci z Fondu sportu a volného času, která pokryla 300 000 Kč z celkových nákladů 464 123,71 Kč včetně DPH.

Konstrukce s jednotlivými cvičebními prvky stojí na dopadové ploše z lité pryže. Lze zde posilovat na vodorovném žebříku, žebřinách, hrazdách, nakloněné lavici, kruzích, multihrazdě či různých bradlech a dalších prvcích workoutové sestavy.

Nové nábřeží

Nově upravené nábřeží se nachází v blízkosti týneckého jezu a kempu. Pod městským úřadem na břehu řeky Sázavy vznikla nová mlatová cesta, jejíž dominantou je kryté posezení (dřevěný altán) s vyhlídkou na řeku. Nově vybudované odpočinkové nábřeží má nejen relaxační, ale i naučný charakter. Podél nové stezky jsou umístěny informační pylony se zajímavými informacemi o týneckém hradu, Janečkově vile a Masarykově mostu. Romantické místo doplňují lavičky a lehátka. Přístup k řece usnadňují schodiště a vodáci určitě ocení skluzavky pro ruční spouštění lodí, takzvané šupny.

Na financování projektu se společně s městem Týnec nad Sázavou podílelo i Ministerstvo pro místní rozvoj v rámci Národního programu podpory cestovního ruchu v regionech, které uhradilo 50 procent celkových nákladů.

*Petr Drahoňovský, Denisa Vrbická,
Alena Pivoňková*

Pohádkový les v Hradci byl tentokrát s překvapením

Spolek Život v Hradci a okolí připravuje pro děti z okolí „pohádkový les“ – pouť pro malé i nejmenší lesem a loukami Hradce, kde se děti pravidelně potkávají s pohádkovými bytostmi. U každé bytosti plní své úkoly a dostávají svá vysvědčení o šikovnosti. Kvůli omezením v souvislosti s covidem, která všechno zdržela, se nakonec dohodlo, že „pohádkový les“ bude a že jej uspořádáme

až v srpnu. Bylo mnoho různých názorů pro i proti, ale nakonec jsme se rozhodli pravidelnou akci připravit. Nejistota byla velká a kolik dětí s rodiči přijde, byla doslova otázkou pro Sibylu. O to pečlivěji jsme přistupovali k volbě trasy, přípravě stanovišť a v neposlední řadě k obsazení všech pohádkových postav.

Přišel velký den a my jsme lépe či hůře kryli nervozitu – přijdou děti? Bude se jim letošní forma líbit? Proč tolik otázek? Protože jsme letos připravili jiný závěr akce, a to s lesníky z lesního podniku České zemědělské univerzity (ČZU) v Praze, konkrétně ze školního podniku v Kostelci nad Černými lesy. Děti se po splnění běžných úkolů dostaly až k 50 m dlouhé noře, kde na ně čekala téměř skutečná liška a do nory je pozvala. Děti norou s větším či menším nákladem strachu a obav prošly a u východu z nory vidí lesníka ve slušivém oblečku – není to snad čert, to by ještě scházelo! Ne, nebyl to čert, byl to skutečný hajný a nabídl dětem, že si mohou dojít ke Krakonošovi a požádat jej o skutečnou sazenici malého stromku a s rodiči si ji mohou na sousední mýtině sami zasadit, a to s vlastní jmenovkou. To byl údiv. Ani nevíme, kdo se divil více, jestli děti, nebo rodiče. Skutečně si můžeme zasadit stromek, kam chceme? A naše jmenovka tam zůstane? A můžeme se

sem chodit dívat na náš strom? „Tati, budeš si pamatovat, kam jsme jej zasadili,“ ptá se maminka, očividně bez orientačních schopností a v očekávání dějů následných. To byla tedy tečka – skutečné překvapení nakonec. Po zasadění stromků samozřejmě nechybělo opékání buřtíků, nějaká sladkost a celková spokojenost jak těch, co „pohádkový les“ připravili, tak dětí, co se akce zúčastnily.

Pohádkový les v Hradci byl krásnou ukázkou nenásilné výchovy vztahu dětí k přírodě, děti se podílely na obnově lesa po kůrovcové kalamitě a svůj podíl si odpracovaly, a to vlastně samy a rády a s nadšením. Tentokrát skutečně vědí, co to znamená zasadit strom, a to „svůj“ strom na mýtinu, ze které bude za několik desítek let zase pěkný les – náš les. Možná se k nám tyto děti vrátí až za generaci a přivedou do Hradce své potomky a pokusí se jim ukázat les, který sázely, když byly dětmi. A co my organizátoři? Říkáme si, že se nám to díky porozumění a ve spolupráci s lesníky z ČZU moc povedlo, ale že jsme si zavařili pro příští ročník, to snad abychom dětem začali zajišťovat místa v turistické raketě na orbitu kolem země u pana Elona Muska nebo odjezd na dva roky prázdnin, jinak totiž letošní ročník sotva překonáme.

Evžen Zeman

Hvězdička spolupracující a podporující

To, že Mateřské centrum Hvězdička nabízí v Benešově aktivity pro děti a rodiny, je už asi všeobecně známo. Kroužky a kurzy v herničce, cvičení v tělocvičně anebo pohádková představení a další akce pro veřejnost, včetně halloweenského průvodu a mikulášské, lidé rádi navštěvují. Nabídka Hvězdičky za těch 18 let, po které fungujeme, využily, bez přehánění, stovky dětí a rodičů. Na kraji plnoletosti se však ještě více než dříve snažíme náš program rozšiřovat o další aktivity v oblasti sociální prevence. Přeloženo do normálního jazyka – vybíráme témata, o kterých slýcháme, že je rodiny s dětmi řeší, že jim způsobují nebo potenciálně mohou způsobovat problémy, a pro rodiče organizujeme besedy s odborníky, kde se jim může dostat potřebných informací a podpory.

Na jaře jsme ve spolupráci s Posázaví o.p.s. uspořádali dvě online besedy. První byla v březnu zaměřená na kyberšikanu a rizikové chování dětí na internetu s lektorem René Szotkowskim z projektu E-Bezpečí. Druhá se pak věnovala předškolákům a školní zralosti. Při ní jsme využili místní odborníky – Mgr. Lucii Duškovou, ředitelku Mateřské školy Čtyřlístek, PhDr. Radku Pikorovou z Pedagogicko-psychologické poradny v Benešově a PaedDr. Hanu Procházkovou, ředitelku Základní školy Benešov, Dukelská.

V červnu jsme mohli maminky pozvat už „naživo“. Ve spolupráci s kontaktním pracovištěm Úřadu práce Benešov a Odborem sociálních věcí a zdravotnictví města Benešov jsme pořádali besedu pro rodiče na téma návrat do práce po rodičovské dovolené. Vedle ryze praktických otázek se hodně hovořilo o tom, že navzdory nízké nezaměstnanosti je pro maminky s malými dětmi velmi problematické v Benešově a okolí získat zkrácený nebo flexibilní pracovní úvazek. Užitečnou byla též informace o tom, že na úřadě práce mohou zájemci zdarma požádat o bezplatné poradenství včetně pracovně právního.

Zatím poslední besedou ve Hvězdičce byla ta zářijová zaměřená na rizikové chování dětí v pubertě a dospívání. Mluvílo se nejvíce o komunikaci mezi dětmi a rodiči, dále o problémech, se kterými se děti setkávají v kolektivu, včetně šikany. Naše poděkování patří Kristýně Baumové ze společnosti Mag-

daléna a Sandře Nechybové z nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Mezičas za to, jak neformálně a zároveň věcně besedu vedly.

A ještě jedna novinka z MC Hvězdička – od září letošního roku působí v herně Mateřského centra Hvězdička v Benešově v piaristické koleji jedno odpoledne v týdnu Raná péče Centra sociálních služeb Tloskov, které zde poskytneme zázemí pro provozování ambulantních sociálních služeb. Jsme rádi, že takto můžeme být nápomocní.

Aktivity v oblasti sociální prevence realizuje MC Hvězdička také v rámci projektu „Jsme tu s vámi a pro vás“, který je podpořen z dotačního programu MPSV Rodina (2021) a Grantového fondu Města Benešov, oblast ostatních veřejně prospěšných účelů.

Ing. Jana Čechová,
předsedkyně MC Hvězdička

Raná péče pomáhá rodinám postižených dětí nejen odbornými radami

Co spojuje týnecký Festival Příběhů s Benešovským Běžeckým Festivalem? Charitativní podtext – tedy přízeň dárců ochotných sáhnout do peněženky a podpořit ty, kteří to potřebují. V obou případech jsou těmi potřebnými děti, respektive rodiny, jimž se narodilo dítě s postižením, nebo které pečují o dítě s opožděným či ohroženým vývojem. A v obou případech stojí za oběma akcemi také raná péče – bezplatná terénní sociální služba, kterou poskytuje Centrum sociálních služeb (CSS) Tloskov.

Festival Příběhů

Výtěžek letošního třetího ročníku benefičního hudebního Festivalu Příběhů, který organizuje kapela Czech It, dostala malá Rozárka Sovová. Děvčátko trpí extrémně vzácným neurometabolickým onemocněním, které vyžaduje nepřetržitou péči a nákladné terapie. „V Týnci nad Sázavou se pro ni hrálo, zpívalo, tančilo a malovalo. Díky kapele Czech It a všem, kdo se akce zúčastnili a podpořili ji, se pro Rozárku vybralo 46 500 Kč,“ řekla vedoucí Rané péče CSS Tloskov PhDr. Radka Jiroušková. Peníze podle ní budou použity na specifickou a finančně náročnou neurorehabilitaci, kterou malá pacientka podstupuje několikrát ročně v Praze.

Prostřednictvím příběhu malé Rozárky se kapela Czech It snaží propojit dva světy. „Aby si lidé, kteří na festival přijdou, uvědomili, že ne vždy je život jednoduchý. Chceme jim ukázat, co péče o nemocné dítě obnáší, jaké problémy musí jeho rodiče řešit,“ řekl frontman kapely Czech It Daniel Marczele. Sám pracuje v sociální sféře, podobné životní osudy mu proto nejsou cizí. Výtěžek prvních dvou ročníků festivalu – dohromady

31 475 korun – putovalo k Mirkovi Pis-kačovi, který od narození bojuje s dětskou mozkovou obrnou. Vytipovat letošního vhodného kandidáta pomohly kapele pracovnice rané péče. Podle Radky Jirouškové by tato spolupráce mohla pokračovat i v budoucnosti.

Benešovský Běžecký Festival

Už šestkrát se součástí této akce stal charitativní běh, jehož partnery byl nadační fond Zlatá Hvězda a Raná péče CSS Tloskov a město Benešov. Výtěžek tentokrát dostal osmiletý Adámek Hrdý z Divišova, který trpí svalovou dystrofií. Je plně závislý na pomoci rodičů a okolí a vyžaduje soustavnou fyzioterapii a hipoterapii. Na startovním se vybralo 33 206 korun, k tomu dalších 25 253 korun vynesla veřejná sbírka. „Na charitativním běhu jsme se s nadačním fondem podíleli už šestkrát, jeho výtěžek podpořil čtyři děti z rané péče a dvě starší děti. V příštím roce chceme podpořit Emičku, která chodí do praktické školy,“ dodala Radka Jiroušková.

Propagace oboru

Peníze ale nejsou jediným důvodem, proč se raná péče do podobných akcí zapojuje. Tím hlavním je propagace oboru a posílení informovanosti široké sportovní veřejnosti. Hodně lidí přijde a zajímá se, jak by mohli být prospěšní. Pomoc nedávno nabídla například firma Vetos, která v rámci oslavy výročí svého vzniku uspořádala sbírku. Vybraných 110 000 korun pomůže uhradit lázeňskou péči o malého chlapce, pro jehož rodinu jsou náklady příliš vysoké. Podpořit další dítě z rané péče chtějí příští rok i jiné organizace.

„Chceme, aby se raná péče dostala do povědomí širší veřejnosti. Spousta lidí o podpoře dětí v raném věku neví. Snažíme se být flexibilní, ale čas dětem rychle utíká. V současné době se na přijetí čeká 6–8 měsíců a vzhledem k tomu, že jsme limitováni věkem maximálně 7 let, čas je relativně krátký a musíme ho dobře využít,“ dodala Radka Jiroušková.

Na nové adrese: MC Hvězdička Benešov

Zájem o služby rané péče je velký, což vedlo k navýšení její kapacity. Od září 2021 má zázemí v Mateřském centru Hvězdička v piaristické koleji na Masarykově náměstí v Benešově. „Je to ideální místo, kde nás všichni najdou. Současně pátráme po stabilní kanceláři a jsme rádi, že nám Hvězdička poskytla dočasný azyl,“ uvedla Radka Jiroušková.

O rané péči

Raná péče je bezplatná terénní sociální služba, která podporuje rodiny, jimž se narodilo dítě s postižením, nebo které pečují o dítě do 7 let s opožděným nebo ohroženým vývojem. Poradci rané péče – speciální pedagogové s vysokoškolským vzděláním – do nich dojíždějí, s dítětem individuálně pracují, půjčují mu hračky a pomůcky, které potřebuje, a rodině poskytují také sociální a finanční poradenství. Raná péče je pouze podpůrnou, sociální a speciálně pedagogickou, ne lékařskou záležitostí, a jejím cílem je, aby rodiče vyhledali pomoc včas.

CSS Tloskov poskytuje terénní služby rané péče od začátku systému sociálních služeb, to je téměř deset let. Kromě Benešovska působí také na Voticku, Vlašimsku, Dobříšsku a Říčansku.

jt

Cesta do Petrova – (geometrického) středu Čech

„Kocháte se, pane doktore, kocháte?“ Právě tato parafráze zlidovělé repliky z legendární komedie Vesničko má středisková mi bleskla hlavou, když jsem se od Jílového blížila k Petrovu u Prahy. Za oknem se míhala zvlněná krajina zahalená do krásných barev zvýrazněných teplým podzimním sluncem. Jela jsem do středu Čech – a to doslova a do písmene. Na kopci Ďábel (398 m n. m.) přímo v Petrově údajně leží geometrický střed, odkud je to na hranice Čech s Moravou, Polskem, Německem a Rakouskem shodně 105 km. Na Ďáblův vrchol jsem ale tentokrát nevystoupala, čekala na mě totiž starostka Petrova Pavlína Menclová. Tak možná příště...

Petrov, vesnička se 730 trvale žijícími obyvateli (a minimálně stejným počtem chalupářů), je doslova venkovskou oázou. Sázava, Vltava, Zahoranský potok, trampské osady, Posázavská stezka, síť cyklotras, ale také obecní knihovna, Pošta Partner, prodejna potravin, pohostinství... „Dobře se tu žije,“ usmívá se Pavlína Menclová.

Občanská vybavenost

„Jsme v blízkosti soutoku Sázavy a Vltavy, náš katastr sahá až k Zahoranskému potoku. Máme tu tisícovku rekreačních objektů, takže přesah chalupářů je opravdu velký,“ říká starostka. Blízkost Prahy a příjemné prostředí zvyšují poptávku po bydlení. Všechny pozemky, které jsou podle územního plánu určeny pro výstavbu rodinných domů, vlastní soukromí majitelé. Obci patří pole, louky, lesy a některé komunikace. „V současnosti začíná investor v jedné lokalitě, kde by mělo vyrůst 32 domů, opravovat stávající komunikaci a realizuje přeložky vodovodů, kanalizace a elektřiny. Přispěje také obci na rozšíření čistírny odpadních vod – zvýšení její kapacity pomůže vyřešit i případný zájem stávajících obyvatel o připojení na obecní kanalizaci,“ dodala starostka.

Vybudování kanalizačního řádu v celé obci

není s ohledem na její rozsáhlý katastr možné (kromě Petrova jsou její součástí ještě obce Bohulib a Chlomek). Napojit by se na něj mohl pouze Chlomek, ale podmínkou je vybudování další čistírny odpadních vod, což je ekonomicky neúnosné. Odkanalizování těchto částí se řeší domovními čistírnami, které si obyvatelé budují sami. A obec se snaží postupně obnovovat už existující vodohospodářskou infrastrukturu. „Třeba vodovodní řad jsme v minulém roce vyměnili z Fondu obnovy kraje, byla to investice za 900 000 Kč a 690 000 z toho zaplatil kraj,“ dodala starostka. Pochlubila se také opraveným křížem u Petrovské obory, který se zpět na své místo vrátil díky jednomu z místních obyvatel. „Kříž v minulosti chátral, až se ztratil. Starousedlíci si na něj ale pamatovali. S nápadem obnovit ho přišel jeden pán z Bohulib. Obec Petrov a město Jílové daly dohromady sponzory a na opravě kříže se také finančně podílely. Oslovili jsme místního řemeslníka, který vyrobil kamenný podstavec s dřevěným křížem. Na něj byla umístěna malovaná postava ukřižovaného Krista,“ popsala Pavlína Menclová.

Starostka uvítala spolupráci se společností Posázaví o.p.s., jejímž prostřednictvím se snaží dosáhnout na dotace. „V minulosti jsme je moc nečerpali a já si říkám, když už ta možnost je a mám někoho, kdo mi s tím pomůže, proč to nevyužít,“ konstatovala. S Posázaví o.p.s. obec například připravuje stavbu mateřské školy. Nárůst počtu obyvatel, respektive příchod mladých rodin s dětmi, totiž ukázal na velký problém – absenci míst v předškolních zařízeních. Do nedávna se to řešilo smlouvami o spádovosti s okolními obcemi, které ale kvůli velkému zájmu ze strany vlastních obyvatel odmítly smlouvy prodloužit. „Takže když sem maminky začnou volat, kam mají dát děti, obvolávám ředitelky okolních školek, kolik dětí by nám mohly vzít. Přednostně samozřejmě berou předškoláky. Některé děti máme v Jílovém

a Davli, jiné v Měchenicích a Hvozdnici,“ popsala starostka. Obec se proto rozhodla postavit vlastní školku a připravila projekt. Zatím se jí ale nepodařilo vybrat zhotovitele – výběrové řízení z loňského prosince zrušila a teď se chystá vypsát nové. „Školka pro obec bude plus, i když to bude znamenat také velkou starost. Ale od toho tady jsme, abychom zajistili základní služby. V současnosti máme asi 19 dětí, které by mohly jít do školky, z větší části ji proto zaplníme sami a budeme ji moci doplnit dětmi z okolí,“ řekla starostka.

V obci je také obecní knihovna. „Máme novou paní knihovnici, která se do toho pustila s vervou a má spoustu plánů. Vyšli jsme jí vstříc tím, že knihovnu přesuneme do společenského sálu na obecním úřadě, který byl nevyužitý. Vzali jsme si inspiraci z nedalekého Hradištko, kde mají velice pěknou knihovnu,“ poznamenala starostka. Velkou službou pro obyvatele bylo, když obec převzala provoz pošty, která měla být zrušena. „Je tady spousta starších lidí, kteří nemají možnost si pro každý dopis jezdit do Davle nebo Jílového. Pošta tu vždy byla, takže jsme neváhali ji zachovat,“ konstatovala Pavlína Menclová. Znamenalo to poskytnout nejen vhodné prostory pro službu, ale také zaplatit poštovní úředníci.

Obec má také vlastní komunální vůz (v současnosti vybrala dodavatele nového auta), se kterým dva její zaměstnanci zabezpečují pravidelnou údržbu veřejných prostranství. V létě sekají trávu – za což podle starostky sklízí pochvalu veřejnosti –, v zimě odklízejí sněh.

Starostka upozornila také na negativa, která má velký převis chalupářů nad místními obyvateli. Rada chatařů má třeba problém s placením poplatku za svoz odpadu. „Tvrdí,

že sem jezdí málo a odpad neprodukuje nebo si ho odváží domů," přiblížila starostka. Z tabulek, které si vede, je ale vidět, že každoročně v březnu, kdy začíná chalupářská sezóna, začíná výrazně narůstat odpad na 13 sběrných místech, která obec na svém katastru vytvořila. Jsou na nich kontejnery na plasty, papír, komunální odpad, na třech místech i na nápojové kartony, oleje a tuky, na jednom místě na kovy. Mají také dvě nádoby na sběr oblečení, které poté putuje do sociálně slabších skupin. Obec organizuje také jednorázové svozy velkoobjemových a nebezpečných odpadů. Velkou pomocí v likvidaci odpadů bude určitě i možnost ukládat odpady ve sběrném dvoře v Jílovém, který je v současné chvíli v rekonstrukci. „Za poslední dva roky, kdy se sem v souvislosti s covidem hodně lidí přestěhovalo nastálo, odhaduji, že místo 730 trvale přihlášených obyvatel tu bydlí určitě dvojnásobek lidí. Obec je na tom bita, musíme obsloužit dvojnásobek lidí, ale finance od státu na to máme poloviční," posteskla si Pavlína Menclová. Někteří chataři podle ní mají někdy také větší nároky na služby než trvale žijící obyvatelé.

Starostku také mrzí, že se někteří nově přestěhovaní obyvatelé vůbec nezapojují do vesnického života, nikam nechodí, a mnohdy je starousedlíci ani neznají. Hledá proto způsob, jak to alespoň částečně změnit. Jedním z nich je nová tradice – neformální vítání občánků. „Rodiče s dětmi se přijdou podívat, naváží kontakty, minimálně o sobě vědí, poznají, že jsou tady stejně staré děti, že mohou společně řešit některé problémy," dodala starostka. I přesto všechno se podle ní v Petrově žije dobře, je ale také stále co zlepšovat, proto vítá jakýkoli podnět od občanů i rekreatantů.

Chvála hasičům

Hybateli společenského života v Petrově jsou dobrovolní hasiči. Neobejde se bez nich žádná akce – pověstní jsou zejména svým gast-

ronomickým uměním. Legendární je obecní zabijačka, která se koná na přelomu ledna a února. „Vyklidí se garáž a dvůr u obecního úřadu, postaví se tu stan, varny, kotle a polní kuchyň, kterou hasiči koupili a nechali zrekonstruovat. Chlapi nakoupí maso – každoročně je ho víc a víc a skoro nikdy to nestačí –, nastoupí řezníci, my se pak chopíme špejli a už to jede," směje se starostka. Na vyhlášené speciality podle ní chodí čím dál víc lidí. Dřív se začínalo vařit v sobotu brzy ráno, teď se první várka udělá v pátek po obědě, aby jitrnice, jelita, tlačanky, ovar nebo polívka byly už v sobotu ráno.

Čendův běh

Tradiční Petrovskou akci je Čendův běh, který je nejstarším trampským během v Čechách a sedmým nejstarším běžeckým závodem v Česku. Poprvé ho uspořádalo v roce 1931 několik sportovních nadšenců v trampské osadě Libřický osadní klub (LOK) pod názvem Lesní běh v Petrově. Ví-

tězem prvního ročníku se stal mladý atlet Čenda Pokorný, který v roce 1936 tragicky zahynul. Na jeho počest byla v tomtéž roce akce přejmenována na Čendův běh. Koná se pravidelně každou neděli před Velikonočním pondělím. Běhá se v patnácti věkových kategoriích, včetně nejmenších, hlavní závod má 12 km, veteráni a ženy běží 6 km.

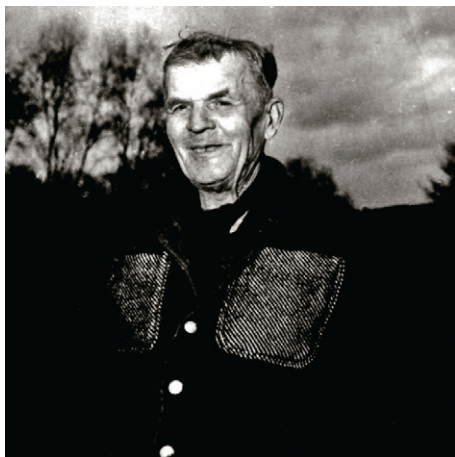
„Asi před pěti lety měl Čendův běh namále – generace stárnou a LOK a osada Silver Foxes, které ho pořádaly, chtěly štafetu předat mladším, nikdo se ale do toho nehrnul. Tak jsem dala dohromady hasiče, osadu Hřebena a pomohli jsme jim s tím, abychom tradici zachovali. Startovní místa se mění, teď to je již několik let hřiště pod Ďáblem. Po vzoru větších závodů už máme i časomíru. Běhá se za každého počasí. Je to společenská událost, která zahajuje novou chatařskou sezónu – místní se na ní po zimě poprvé sejdou, aby si popovídali, takže běžců bývá méně než všech ostatních účastníků. Akce proto mnohdy nekončí doběhnutím posledního závodníka," dodává starostka.

Do Petrova se určitě vrátím. Když ne na Čendův běh nebo zabijačku, tak určitě kvůli Ďáblovi. Tedy kvůli návštěvě onoho středu země, ve které žiju. Tentokrát jsem svůj vzkaz do zápisníku ve vrcholové schránce, umístěné na kopci, ještě nepřidala. Ale příště ho určitě napíšu...

jt

Aviatik František Šimůnek: Já jsem to chtěl mít všechno český

Motto:

"Tak jsem si řekl, že když může létat nějaký Frantík (Louis Blériot), proč by nemohl Franta z Nuslí?"

Mezi výrazné osobnosti našeho regionu patří i rodák z Kozmic, velký sokol a významný průkopník českého letectví. Muž s železnou vůlí a ocelovými nervy – aviatik František Šimůnek (1878–1966). Podle záznamu v místní matrice byli jeho rodiči Antonín Šimůnek, syn příručního hajného, a jeho žena Františka, rozená Trnková, dcera místního rolníka.

Františkovův otec druhdy býval i studentem piaristického gymnázia v Benešově. Hospodaření na malém statku v Kozmicích č.p. 27 mu ale z různých příčin nešlo. Přišla zemědělská krize a poslední ranou bylo, že rodině vyhořela stodola a hospodářství bylo prodáno v dražbě. Otec Šimůnek zprvu pracoval jako asistent stavbyvedoucího na stavbě železnice, někdy až ve vzdáleném rakouském Gmündu. Život měl těžký. Když přijel domů, vlastně jen spal... Po jeho definitivním návratu do Kozmic téměř všichni pomáhali okolním sedlákům, ale i v Rousínově. Tatínkova pracovní cesta byla nadále už jen sestupná.

Mladého Frantu, mezi dětmi třetího, ještě v jeho školních letech stejně jako jeho tátu čekala tvrdá práce v malém lomu u Benešova. Oba dřeli v místě zvaném Na Babách. Tam se tehdy ručně dobýval a zpracovával kámen ke stavbě erárních cest vojenského cvičiště. Sourozenci porůznu podělkovali v zemědělství a kde se dalo. Nejstarší syn se učil v Benešově tiskařem. Na jeho radu se početná rodina posléze odstěhovala do Prahy. Dvanácté dítě, nejmladší dcera Barborka, umírá v epidemii na záškrť. Byli chudí. Otec pracoval jako sluha za šest zlatých týdně a také museli mnohokrát měnit bydliště. Posledním útočištěm byla svým charakterem živnostenská čtvrť Nusle. Bydleli ve dvou místnostech. Vlastní postel měli jen rodiče, ostatní spali na matracích po zemi.

Frantu a jeho sourozence, jako mnoho jiných tehdejších přistěhovalců z venkova,

nesmírně zaujal vznikající nuselský spolek Sokol, který mladým lidem pomáhal v jejich všestranném osobním rozvoji. Pracovitý Frantík měl štěstí. Brzy vedl v Sokole dorost a vyučil se sítářem. Dnes sice jde o zaniklé řemeslo, ale v době Frantova mládí docházelo k rozvoji zemědělského průmyslu, který síta a všelijaké pletivo velmi potřeboval.

Brzy po vyučení sítářským tovaryšem odešel mladý Šimůnek na zkušenou do Vídně. Dělal postupně nejen v Čechách, ale i v několika městech v Německu, Polsku a dobře se uplatnil, už jako mladý mistr, ve švédském přístavním městě Malmö. Vždy pracoval – podle záznamů v jeho pracovní knížce – k plné spokojenosti zaměstnavatele.

Už v nuselském Sokolu poznal emancipovanou Marii, dceru faktora rukavičkářství, svoji pozdější lásku a manželku, která ho následovala do Švédska. Tahle země kvůli svým přírodním zdrojům bývala jakousi Amerikou v Evropě. Jenže za krátký čas se novomanželka rozhodla vrátit zpět do Prahy. Mistr Šimůnek rezignoval na dobré místo a svou ženu následoval. Po návratu do Nuslí si na základě úředního dispensu od výučního listu a po zaplacení taxy inkorporační mohl založit v Nuslích zámečnickou dílnu, která mu dobře prosperovala. Měl také učedníky i nějaké pomocné síly. Vyráběli vše od pletiva a mříží, dělali stavební zámečnictví, pouštěli se i do opravy motorů a vozidel všeho druhu. Pan mistr se zkrátka nebál ničeho, měl sám rozsáhlou praxi.

Osudovou odbočku udělal až v roce 1909. Tehdy v červenci Francouz Louis Blériot letecky zdolal kanál La Manche. Jeho letadlo Blériot XI bylo vystaveno téhož roku na podzim v pražském Pallace hotelu. Tam jej František Šimůnek, už posedlý svobodným létáním, vlastně okopíroval. Nákrsky použil k výrobě svého vlastního aeroplánu, na němž chtěl mít všechno české: "Tak jsem si řekl, že když může létat nějaký Frantík (Blériot), proč by nemohl Franta z Nuslí?", uvedl později ve svých pamětech pro Národní technické muzeum. Skutečně, letadlo si vyrobil doslova na koleně. Už na jaře následujícího roku hotový stroj s motorem od české firmy Trojan a Nágel v Kolíně, plně schopný startu, vystavuje v nuselské sokolovně. Odtud ho táhnou přes celou Prahu s pomocí sportovníků z autoklubu rovnou na výstaviště. Jde o první Čechem v Praze vyrobený stroj, jak uvádí i soudobý tisk. Svoje letadlo podle tehdejších zpráv při leteckých pokusech rozbíjel a pak těžce opravoval. Dílna mu přitom stála, a tak se riskantně zadlužoval. Po předchozích haváriích cizinců v Praze nebyla doba leteckému sportu nakloněna. Sponzora měl jen dr. Pačese z autoklubu, a to za recesistickou reklamu na opravu zubů pro aviatika i celou jeho rodinu...

Aviatika Františka Šimůnka s jeho aeroplánem ještě čekaly náročné letecké po-

kusy a kruté překonávání mnohých, dnes až úsměvných obtíží. Protože v Praze měl problémy s „aerodromem“ a do Pardubic ho kvůli konkurenci nechťeli, přestěhoval svoje letadlo v roce 1911 do Plzně. Jeho úspěšné pokusy tam pokračovaly a budily obdiv i respekt. Padáky tehdy neexistovaly. František Šimůnek v západočeské metropoli ještě dvakrát havaroval, z toho jednou vyvázl s těžkým zraněním. Po zdrcujícím pádu z výše cca třiceti metrů skončil v tamní nemocnici. Zahraniční noviny po Evropě, např. v Německu i ve Francii, o něm psaly, že uhořel ve svém letadle. Se zlamanými žebry vzal zavděk i drobnou kapesní půjčkou od kolegy aviatika Tučka.

Zde už by to každý vzdal, ale nikoliv Šimůnek. Z nemocnice šel rovnou do hangáru a vymontoval z letadla motor... Znovu, tentokrát za pomoci firmy Daněk, započal s vlastní opravou aeroplánu. Jeho odvaha a houževnatost neznala mezí. Vyměňoval součástky i celé motory až do složení letecké zkoušky v Plzni. Ta trvala s pevným bodem přistání dvanáct minut! Krátce na to, v září 1912, uspořádal velký letecký den

v Praze na Pankráci. Přišlo na něj asi třicet tisíc diváků. Pak následovaly další lety, např. ve Slaném a Příbrami. Plánoval i jiné, leč musel z existenčních důvodů létání ukončit.

Za života postavil František Šimůnek celkem tři letadla, všechna vlastní konstrukce,

byť „systému Blériotova“, jak psaly noviny a dodnes uvádí i odborná literatura. Myšlenku mít vše české opustil. Létání, třebaže měl už rodinu a dvě malé děti, ho stálo nepředstavitelné úsilí i veškerý majetek. Proto musel s velkými dluhy i dílnou začínat zas a úplně znovu. Pak přišla I. světová válka, v níž mu bylo dáno nastoupit „za císaře pána a jeho rodinu“ u pražské autokolonie se sídlem v Karlíně.

František Šimůnek dožíval poslední třetinu života velmi skromně. Žili s manželkou na malé chatce v dolním Posázaví, konkré-

ně v Podělusích. Jeho sousedé zde byli na letních bytech nikoliv náhodou. Šlo o významné osobnosti – pražské sokoly, včetně dvou celostátních náčelníků dr. Augustina Pechláta a dr. Miroslava Klingera. Potkali bychom tu překladatele, dramatika a dramaturga Ericha A. Saudka, ornitologa J. Jirsíka, jeho sestru baletku a choreografku Ninu Jirsíkovou a mnohé další.

Sokolský bratr, drobný živnostník, avšak významný aviatik František Šimůnek, muž s železnou vůlí a ocelovými nervy dosáhl, čeho si předsevzal. Přes všechny útrapy,

které překonal, urval si svůj díl na skoupém osudu, jenž ho do života tvrdě zakalil. Pomohl tak českému letectví v jeho pionýrských dobách. Je uznáván, protože se svého snu o létání nikdy nevzdal. Dožil se éry proudových letadel. Teprve od roku 1957 byl zván na letecké dny do Prahy. Jeho dílo ocenil časopis Letectví, dokument o něm a jeho době vysílal v premiéře Český rozhlas v roce 1993. Dočteme se o něm v knihách o letectví i na internetové Wikipedii. Existují i magnetofonové archivní nahráv-

ky jeho pamětníků, hodnocení historiků letectví, stejně jako dokumentace ve fondu Národního technického muzea.

Jeho přáním bylo, aby lidé pracující v oboru milovali letectví jako on, aby obstálo i ve světové konkurenci.

*Mgr. Zbyněk Šimůnek,
sociolog, prasynovec Františka Šimůnka*

V tréninkové kuchyni Rytmusu už to voní!

Na začátku to vypadalo na velmi odvážný a ambiciózní plán – sehnat finanční prostředky na prostor, který využíváme s klienty k trénování dovedností spojených s vařením, zrekonstruovat je a dovybavit. A povedlo se! Díky našim podporovatelům a příznivcům se dílo podařilo a první klienti měli ještě před slavnostním otevřením možnost vyzkoušet, jak se v naší nové kuchyni vaří.

Jsme organizace, které velmi záleží na tom, aby měli lidé se zdravotním postižením možnost žít tak, jak je pro většinu společnosti běžné. S naší pomocí žijí lidé s mentálním postižením, autismem nebo duševním onemocněním normální život. Pracují v běžných firmách, kde jsou platnými členy kolektivu, s podporou zvládají bydlení ve vlastních domácnostech. Pomáháme lidem s postižením být méně závislí na pomoci druhých a pečující o ně nemusí pečovat „nonstop“.

Lidé s mentálním postižením jsou ve svém životě často v pasivní roli opečovávaných. Jídlo se před nimi objevuje jako v pohádce „Ubrousku prostři se!“. Tím se jejich pasivita prohlubuje. Mít mentální postižení však apriori neznamená, že by si člověk nebyl schopen nebo nechtěl sám uvařit. Jen k tomu potřebuje tu správnou podporu.

Naše kurzy vaření pomohly již 32 lidem. Tréninková kuchyňka, její vybavení i obrázková kuchařka byly zastaralé. Naši klienti potřebují kvalitní a důstojné zázemí, ve kterém se mohou učit samostatnému vaření. A to se nám povedlo – od počítačové vizualizace přes mraky prachu, maltu až po novou kuchyň.

Rekonstrukce se nám podařila v krátkém čase z jednoho důvodu. Nebyli jsme sami. Podpořily nás tři nadace: Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, Grantový program Skupiny Moneta a Tříkrálová sbírka Farní charity Benešov. A také naše pronajímatelka paní Ing. Lenka Nováčková, která zdárně vydržela i drnění bouracího kladiva. Firmy Kemper spol. s r.o. a Etnetera Activate a.s., Nové mlýny s.r.o., zaměstnanci firmy TollNet a.s., bloggerka Bára Karpíšková a dalších 31 soukromých laskavých dárců, jako například Hana Žemličková, Pavla Švábenická, Irena Jansová, Michal Blažek, Bára Kristenová, Martin Vaněk, Hedvika Mlejnková, Michal Blažek, Veronika Kočová, Jakub Hostek a další dárce na platformě Donio. Poděkování patří i pracovníkům organizace, kteří si našli čas navíc ke své práci s klienty a přiložili ruce k dílu – nebyla tedy žádná prázdninová „okurková“ sezona. A nakonec ještě zmíním dobrovolnou pomoc našich rodinných příslušníků, kteří

poskytli své svaly a nenechali dřinu na ženském kolektivu.

Ze společného výsledku máme radost. Držme palce, ať se klientům dobře vaří!

Rytmus Střední Čechy, o.p.s.

Svět škodovek – muzeum vzpomínek s vůní benzínu

Kdysi byly častým terčem vtipů, na které si dnes vzpomenu už jen jejich skální příznivci či odpůrci. Názor na škodovky, auta s okřídleným šípem ve znaku, totiž byl většinou „černý“ nebo „bílý“. Pamatujete: Chcete zdvojnásobit cenu své škodovky? Tak natankejte plnou nádrž! Nebo: Víte, kde jede škodovka nejrychleji? Na montážní lince! Uběhlo pár let a dnes se za některé z těchto aut paradoxně platí zlatem. To všechno se mi honilo hlavou, když jsem se vydala do Světa škodovek, unikátního muzea, které se otevřelo letos v létě mezi Poříčím nad Sázavou a Čerčany. A ještě jeden „film“ mi běžel před očima – až jsem se bezděky začala usmívat. V tom videu, starém přes deset let, které putovalo po internetu, se rodiče snaží dostat svého asi tříletého synka Jarouška od volantu staré škodovky. Klučina ho zarputile svírá a odmítá auto opustit. „Nemuzu vystoupit, jedu škodovkou za babičkou,“ opakuje stále dokola. Jak to s ním tehdy dopadlo, se neví, jeho replika „jedu škodovkou“ ale určitě zlidověla.

Škodovky jsme v rodině měli (a máme) taky. Dokonce několik. S nostalgií vzpomínáme, jak se – na rozdíl od nynějších vozů nabitých elektronikou – dokázaly opravit doslova „na koleně“. Ano, i moje silonové punčocháče kdysi posloužily jako náhrada prasklého klínového řemene! Návštěva Světa škodovek proto pro mě byla i výletem za vzpomínkami.

Svět škodovek – to je největší soukromé muzeum této značky na světě. Sériově vyráběné vozy tady ale nenajdete. Jsou tu závodní a prototypová auta, vládní speciály i užité verze vozidel Škoda. Co exponát, to originál. Co kus, to zajímavý příběh. Ředitelka

muzea Blanka Kunčarová by je mohla vyprávět hodiny!

Favorit typ 904

Naleštěného krasavce stojícího na dohled od vchodu do muzea nelze přehlédnout. Čestné místo pro jeden z nejstarších exponátů sbírky podtrhuje „červený koberec“, na kterém stojí. Favorit se poprvé představil v roce 1936, z dnešního pohledu mělo jít o vůz vyšší střední třídy, jehož hlavním tahákem byla prostorná karoserie. „Moc se ale neuchytily, lidé si kupovali buď levnější populáry, nebo naopak dražší superby, proto se těchto favoritů moc nedochovalo,“ popsala Blanka Kunčarová. A jaký příběh stojí za zmíněným vozem? Naprosto prozaický – jeho holandský majitel se rozváděl a potřeboval peníze, tak rozprodal svou sbírku automobilů.

Škoda 450

Světlý kabriolet na podvozku spartaka, který byl předchůdcem populární sportovní Škody Felicie, vyvolal v roce 1957 velký rozruch nejen na mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně, ale také na autosalonu v Londýně. Sériově jich byla vyrobena asi tisícovka, hlavně na export do západního Německa, Velké Británie a USA. Propagační snímky tohoto auta, na nichž pózovala úřadující americká královna krásy Charlotte Sheffieldová, pořídil fotograf Vilém Heckel. Škodovka ale požadovaných 15 000 aut do Ameriky nebyla schopna vyrobit a vyvezla jich tam nakonec jen asi 400.

Škoda 990 NOV Favorit

NOV neboli „nový osobní vůz“ z dílny designéra Jana Žáčka je jedním z prvních prototypů známé Škody 1000 MB a vznikl v roce

1960. Od sériově vyráběných aut, která na trh přišla o čtyři roky později, je na něm řada rozdílů: světla jsou víc vysunuta dopředu, jiné jsou nárazníky, nápravy i umístění víčka nádrže, mřížky a kliky se vyráběly ručně, úžasné bylo zadní sání i interiér s volantem. „Na tomto základě vzniklo ikonické „embéčko“, se kterým měl pan Žáček obrovský úspěch. To už se ale nedá říct o jeho návržích nástupce tisícovky – sedanu a kombíku Škody 720, kterým se přezdívalo Žáčkovy boudy,“ dodala Blanka Kunčarová. Upozornila, že „obyčejnou tisícovku“ návštěvníci v muzeu neuvidí.

Škoda 720

Škoda 720 se měla vyrábět od roku 1970 jako nástupce populární Škody 1000 MB. Několik moderních prototypů nakonec vzniklo na základě karoserie, která byla dílem Giorgia Giugiarina ze studia Ital Design (pocházely z něj legendární vozy VW Golf I, Lancia Delta nebo De Lorean DMC-12). Součástí prototypu této škodovky byl i nový unikátní stavebnicový motor OHC 1250/1500 cm³. „Stačilo do něj vložit mezikus a objem motoru se zvýšil. Bylo to jako zjevení,“ konstatovala Blanka Kunčarová. K sériové výrobě tohoto auta ale nikdy nedošlo, vyrobilo se pouze 14 prototypů a v roce 1972 byl projekt zrušen.

Škoda 110 L Rallye

Poslechněte si životní příběh této oprýskané zelené škodovky z roku 1971: Byla jednou jedna rakouská cukrárna s 20 zaměstnanci, jejíž majitel Rudolf Sallaba miloval automobilové závody. I pořídil si Škodu 110 L, za volant posadil Hanse Petra Krakhofera a sám se ujal role navigátora. Závody brali jako velký mejdan a byli schopni za ně utratit veškeré své jmění. A tak se stalo, že „zlatáky“ projedli, cukrárna zkrachovala a Rudolf skončil jako pouťový prodejce. Auto pak stálo mnoho let na dvorku. Po Rudolfově smrti se jeho manželka nechtěla vozu vzdát, proto skončil v takovém stavu, v jakém je. Dochoval se ale kompletní, včetně závodní výbavy. „Byla o něj velká bitva. Spousta lidí ho chtěla koupit na náhradní díly. My jsme se rozhodli ho ponechat tak, jak dojezo svůj poslední závod,“ popsala Blanka Kunčarová.

Škoda 110 R

Prototyp legendárního „erka“ z roku 1969 je jediným kusem v metalické barvě, které vyjelo z fabriky. Od sériově vyráběných

vozů ho odlišují také rámy kolem oken, čtyři světla a nápis „Škoda“ v přední masce, logo na kapotě, unikátní volant nebo ručně malovaný otáčkoměr. „Po ukončení testování ho zabalili a poslali do Moskvy tehdejšímu sovětskému vůdci Leonidu Brežněvovi. Ten ale sbíral jen americké vozy, takže škodovku vrátil zpátky,“ přidala Blanka Kunčarová další historku.

Škoda 130 RS

Modrá okruhová „130“ z roku 1975 je jedním z nejceněnějších exponátů muzea. Tým ve složení Břetislav Enge, Zdeněk Vojtěch a Jan Šenkýř s ní vyhrál v roce 1981 Mistrovství Evropy cestovních vozů. „Všichni pánové už jsou po smrti, poslední z nich, Břeťa Enge, zemřel loni na podzim. Od jeho dcery Lucie, která s ním pak občas závodila na novějších autech, jsme dostali jeho kombinézu, helmku a boty,“ dodala Blanka Kunčarová.

Škoda 120 LE Super Estelle

Na první pohled má vůz z roku 1983 luxusnější výbavu (například hliníkové disky v základní výbavě) – nebyl totiž určen pro tuzemský trh. Pod tímto názvem se prodával ve Velké Británii. I když byla tato škodovka opovrhovaným modelem (s motorem za zadní nápravou byla už tehdy pro Brity retro), díky nízké ceně se tam prodávala velmi dobře.

Škoda Rapid 130 H

Jediný vyrobený kus okruhového speciálu z roku 1988 při závodech dosahoval rychlosti až 265 km/h, a byl tak rovnocenným konkurentem západních vozů. Je jednou z posledních závodních škodovek s motorem vzadu a úplně první závodní škodovkou s elektronickým vstřikováním paliva a katalyzátorem.

Škoda 1202 sanitní

Vyrobena byla v roce 1966 a sloužila jako podniková sanitka v Závodech Jana Švermy, n.p. (Zbrojovka/Zetor Brno). Z celkových zhruba 60 000 těchto vozů bylo 12 217 sanitek. Její první prototyp vznikl už v roce 1959, sériově se vyráběl v letech 1961 až 1969.

Škoda Henlein

Vůz v maskovacím designu, s platem vájíček a pohřební urnou na zadním platu a s těžkým kulometem v okně je recesistickou odpovědí na reklamní spot, kterým Škodovka propagovala nového favorita.

Vysílal se 31. 12. 1994 v silvestrovském dílu populárního satirického a kultovního pořadu Česká soda, kterým provázal Petr Čtvrtníček a zahráli si v něm Milan Šteindler a David Vávra. Nejednalo se o propagaci nacismu – díl vznikl v době, kdy smysl pro humor (i hodně černý) převažoval nad korektností – v současnosti by se natočit a vysílat už nemohl.

Malované škodovky

Pestrobarevná auta pomalovali na objednávku německého prezidentského páru výtvarníci z Francie, Španělska i Německa. Výtěžek z jejich prodeje v dražbě pak věnovali některé z dobročinných nadací. „Jsou to doslova umělecká díla, kolik jich bylo, nevím, dohledala jsem osm, v muzeu máme čtyři. V současnosti je v Německu na prodej jedna felicie, chtějí za ni ale 550 000 korun. Ozvali se nám i majitelé další pomalované škodovky, která sloužila jako rodinné auto – vyměnili by ji za nový vůz,“ uvedla Blanka Kunčarová.

Zpět do autoškoly

Vzpomínáte na ten pocit, když jste v hodině autoškoly poprvé usedli za volant trenažeru? Rozechvělými rukama uchopili volant a upřeně zírali na projekční plátno, kde po sešlápnutí plynového pedálu začala kolem vás ubíhat imaginární krajina? Ano, simulátory jízdy mají i nyníější autoškoly a jsou mnohem realističtější. Ale tehdy to byl přece jen větší adrenalin. Třeba to zažijete znovu, když se podíváte na některý z trenažerů v dobové učebně, kterou v muzeu mají.

Dopravní značení

Zákazy, příkazy, upozornění, varování... značky, které je symbolizují, se u silnic objevily už za Rakousko-Uherska. Za první republiky je osazoval autoklub ve spolupráci s ministerstvem a aby si na to vydělal, pronajímал část plochy firmám na jejich reklamě. V muzeu můžete vidět třeba tu od Bati z roku 1907. Zajímavé je porovnat, jak se historicky měnila nejen podoba, ale i materiál, z nichž byly značky vyrobeny – dřevo, kov... „Dřevěných žlutých protektorátních značek se moc nedochovalo, protože lidé je z nenávisti vůči nacistům po válce pálili,“ vysvětlila Blanka Kunčarová.

Byla to prý nehoda...

Prvního veterána si Pavel Zima a Tomáš Hertv (J. W. spol. s r.o.) koupili na přelomu

milénia. „Pak se nám stala taková nehoda... postupem let se z jednoho auta stala sbírka okolo sta vozů,“ popisují s nadsázkou. Auta měli zaparkována v halách, skladech i garážích u kamarádů. V sezóně vždy vyrazili na nějaké automobilové srazy. Když viděli zájem okolí, přišlo jim líto, že většina vozů je schovaná. Tak vznikl nápad vybudovat místo, kde by dělaly radost více lidem. „Sko-ro 10 let jsme hledali vhodný areál, kde bychom je mohli vystavit,“ zavzpomínala Blanka Kunčarová. A shodou okolností sehnali areál, historicky spojený s automobilismem, kvůli kterému neváhali opustit Prahu. Nachází se nedaleko silnice I/3 mezi obcemi Poříčí nad Sázavou a Čerčany.

Kraucher a spol., JAWA, PAL...

Původní továrnu zde v roce 1945 vybudovala firma prvorepublikového automobilového závodníka Jindřicha Krauchera, který jako první Čechoslovák postavil motor vlastní konstrukce. Závodil na vlastních vozech Jikra a Jiskra, a to i na prestižním závodě 1000 mil československých. Před válkou provozoval dílny na opravy motorových vozidel a na konci roku 1940 založil s Ferdinandem Luckem firmu Kraucher a spol. Po válce byl křivě obviněn z kolaborace s nacisty a i když byl později zproštěn obvinění, firmu zpět nedostal a po roce 1948 emigroval do Brazílie.

Firma Kraucher a spol. zůstala po válce pod národní správou a skončila v úpadku. Po roce 1948 přešel areál do majetku národního podniku PAL (Spojené závody pomocného automobilového a leteckého průmyslu), později byl převeden pod Autobrzdy Jablonec. V roce 1958 se stal součástí Závodu 9. května, n. p. (JAWA) – tuto část historie připomíná i název nynějšího majitele – firmy J. W. spol. s r.o., která areál koupila v roce 2019. To v něm byla prodejna obkladů a dlažeb, která zde vznikla po ukončení strojní výroby v 90. letech minulého století.

„Areál jsme dva roky dávali dohromady, dělaly se nové podlahy, rozvody, vzduchotechnika, elektroinstalace, kompletně nová střecha. Areál má 8000 m², výstavní hala má 1400 m²,“ popsala Blanka Kunčarová. Muzeum se otevřelo letos 10. července a příznivci škodovek si do něj brzy našli cestu – v sezóně ho denně navštíví kolem 300 lidí.

Další informace na www.svet-skodovek.cz.

jt

Memento kraje mezi Vltavou a Sázavou... tenkrát před 80 lety

Hradištko, Břežany, Chářovice, Netvořice, Benešov, Neveklov, Bystřice, Týnec nad Sázavou, Křečovice, Živošost, Úrocnice, Lešany... Osud těchto a dalších 59 obcí a měst v klínu mezi Vltavou a Sázavou, v nichž žilo na 30 000 lidí, se měl zpečetit 31. prosince 1945. Podle plánů nacistických okupantů totiž mělo po skončení druhé světové války toto území definitivně přejít pod německou správu. Germanizace mohla začít... Jak to všechno nakonec dopadlo, víme. Pořád se tu mluví česky, jí se česká jídla, sousedi se „po česku“ druží i škorpi. Ale někde v srdcích posledních pamětníků ta obrovská křivda zůstává. Zapomenout bychom neměli!

Ohlédnutí

Rozhodnutí o vystěhování kraje mezi Vltavou a Sázavou padlo 1. listopadu 1941, první zdejší obyvatelé začali své domovy opouštět v březnu 1942. Co bylo v době mezi oním listopadem a březnem? „Dohadování. V Čechách se i přes německou důslednost nic neututlalo, takže starostové dotčených obcí se to dověděli a začali se zajímat. Tehdejší vláda o tom ale bohužel informace neměla a ani o ně neměla zájem. Vyhláška o vystěhování z 14. března 1942 proto nakonec přišla jako blesk z čistého nebe,“ popsal Václav Šmerák ze spolku Mezi řekami z.s., který si vzal za své připomenout tragickou kapitolu regionu.

Vzpomínkové akce dostaly výstižný název Ohlédnutí. Jejich součástí je výstava v Regionálním muzeu v Jílovém u Prahy nazvaná Když pampelišky nekvetly – autorka Lucie Hašková a kolektiv, Hradištko. Začala 28. října a potrvá do 21. listopadu 2021. V rámci vernisáže se uskutečnilo setkání obyvatel, starostů a historiků. Tomáš Zouzal na něm představil svou knihu Zabráno pro SS i ukázky z druhého dílu nazvaného Na cvičišti SS. Spolek Mezi řekami představil také chystanou publikaci Ohlédnutí II – Vystěhování, sestavenou z odborných prací

studentů a dosud nepublikovaných výpovědí pamětníků.

„Do roku 2008 vznikly asi jen tři odborné práce, v nichž se dalo vystopovat něco o vystěhování regionu, nikdo se tomu víc nevěnoval. Důvodů je víc. Za prvé v minulosti o toto téma nebyl zájem. Za druhé lidská paměť se snaží vytěsnit to špatné, takže pamětníci o těchto věcech moc nemluvili,“ zdůvodnil Vladimír Šmerák. V uplynulých 12 letech podle něj vzniklo asi 12 disertačních a školních prací, v nichž mladí lidé reflektovali celou problematiku a začali se o ni zajímat. Bylo to mimo jiné také důsledkem prvních publikací a také televizních pořadů vzniklých na toto téma. Václav Šmerák vyzdvihl zejména spolupráci s publicistou Vladimírem Kučerou, který se této problematice věnoval v pořadu České televize Historie.cs, zaměřeném na významné okamžiky české historie i československých a českých moderních dějin. „Obrovsky nám pomohl – natočili jsme televizní pořady, otevřel nám možnost spolupracovat se špičkovými historiky a sám projekt zařadil,“ vzpomněl.

Kromě této části vzpomínkových akcí se připravuje i vědecká část, která se uskuteční příští rok na podzim v podobě odborné konference. „Jejím výsledkem by mělo být odborné shrnutí toho, co se odehrávalo ve středu Čech a svým způsobem v celé republice, protože po shromáždění všech faktů se ukazuje, že záměr nacistů byl sofistikovaný – podobných prostorů v republice chtěli vystěhovat víc, třeba Brdy, Milovicko, Vyškovsko... Tím pádem by se republika rozdrobila na jednotlivé enklávy a germanizace obyvatelstva by byla snazší,“ podotkl Václav Šmerák. Je podle něj dobré se z historie poučit, protože děsivý organizační smysl tehdejších akcí vystěhování lze pozorovat i v řadě událostí, které se dnes odehrávají ve světě.

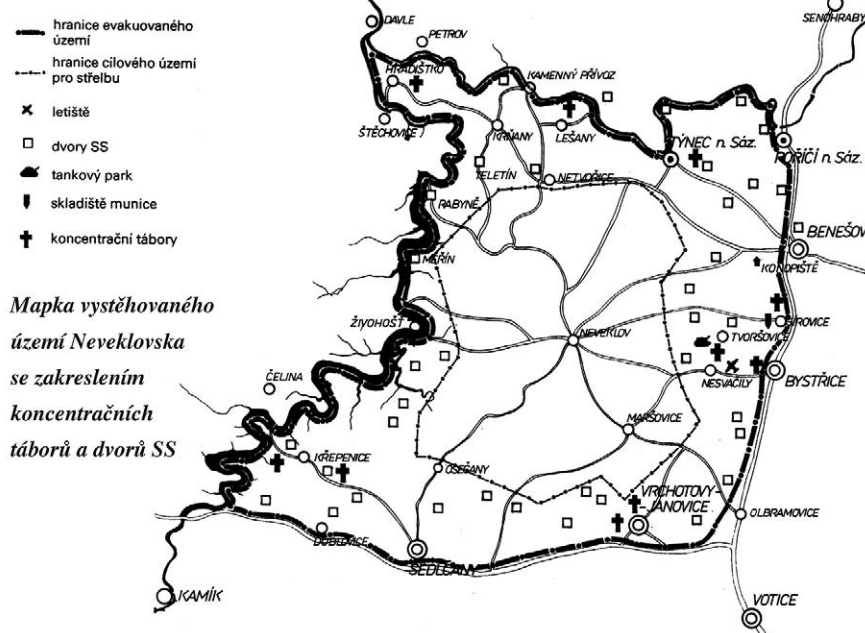
Spolek Mezi řekami ve spolupráci s Obecní knihovnou Hradištko také vyhlásil soutěž Krajina za mlhou, určenou pro žáky 2. stupně základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií a studenty středních škol. Formou povídky, eseje, komiksu, ilustrace, fotografie nebo videozáznamu mají zachytit vzpomínky posledních žijících pamětníků událostí spojených s vystěhováním regionu nebo proměnu „krajiny mlhy a jasu“ (kterou ohraničují řeky Vltava se Sázavou) za posledních 80 let. Soutěžní práce se přijímají do 30. ledna 2022, výsledky budou vyhlášeny 11. března 2022.

Z historie

Říšský vůdce SS Heinrich Himmler rozhodl 1. listopadu 1941 o zabránění prostoru ve středních Čechách pro výcvik jednotek SS. Na zabraném území nacisté zřídili vojenské cvičiště, zemědělské provozy – tzv. SS hofy, pracovní a koncentrační tábory. Vystěhování obyvatel začalo 14. března 1942 a dotklo se 71 obcí. Z 30 000 obyvatel, kteří v nich žili, pak 17 647 lidí otročilo na vystěhovaném území. Na konci války 8. května 1945 se obyvatelé vystěhovaného regionu spontánně začali vracet do svých domovů. Řada z nich už ale neexistovala – 188 domů bylo zničeno, 296 budov těžce poničeno, 2 475 staveb poškozeno, 264 studní zničeno, nefunkční byly kilometry kanalizace a elektrického vedení, silně byly poškozeny kostely a cesty.

Podrobnosti k celé problematice jsou na www.mezirekami.cz, kde jsou zveřejněny všechny dostupné dokumenty, včetně knížek nebo publicistických pořadů. „Do konce roku bychom tam chtěli shromáždit všechno, co k této tematice vyšlo, ať literárně nebo historicky,“ dodal Václav Šmerák. Do budoucna by chtěli k tématu vystěhování vytvořit samostatné webové stránky.

jt

Benešovská hasičská liga podpořila registr dárců krvinečných buněk

Benešovská hasičská liga (BNL) podpořila Český registr dárců krvinečných buněk. V rámci soutěží v požárním útoku, které se konaly v červenci a srpnu v Chářovicích, Miřeticích a Zdislavicích (ta je součástí Tábořské hasičské ligy), uspořádala ve spolupráci s Transfuzním a hematologickým oddělením Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov hromadný nábor nových dárců kostní dřeně nazvaný Daruj život s BNL. Přihlásilo se do něj dohromady 64 lidí, sdělila předsedkyně rady BNL Kateřina Adamová.

Při červencové soutěži v Chářovicích bylo odebráno 45 vzorků, na jejichž základě bylo do registru zapsáno 31 dárců. Zbýlých 14 účastníků odběru nebylo do registru zařazeno ze zdravotních důvodů. Vzorky odebrané v srpnu v Miřeticích a Zdislavicích byly odvezeny k posouzení do pražského IKEMu, výsledky zatím nejsou známy. Impulsem pro letošní zaměření pomoci BNL byla

nemoc členky Sboru dobrovolných hasičů ve Všeclapech Marie Škvorové, které byla před rokem diagnostikována akutní myeloidní leukémie. Máme tři děti a babičce malé Adélky pomohla až kostní dřeň německého dárce, jeho hledání ale nebylo jednoduché. Na základě vlastní zkušenosti proto Marie propůjčila svou tvář kampani Daruj život s BNL.

„Jako hasiči tu nejsme jenom od toho, abychom soutěžili. Jsme tu také proto, abychom pomohli, když je to potřeba, nebo když můžeme a je to v našich silách a možnostech. Jsme rádi, že se mezi námi našlo tolik lidí ochotných pomoci komukoliv, kdo to bude potřebovat. Děkujeme všem, kdo se zapojili do odběru krve a třeba i jen do šíření zprávy a vysvětlování, co to je a k čemu je to dobré,“ řekla Marie Škvorová.

Někdo se podle ní rozhodl jít na odběr právě proto, že se s ní osobně zná. Jiní využili toho, že odběrové místo „přijelo za nimi“, protože to do nemocnice mají daleko. Dost lidí potvrdilo, že již v registru zapsaní jsou. Některé přivedli partneři nebo rodiče. Další se ozvali, že na odběry na těchto soutěžích nestihnou dorazit, ale že na ně půjdou do nemocnice. Mladým zájemkyním – slečnám ve věku 15 a 16 let – vysvětlili, že dárce mohou být až od 18 let, přesto slíbily, že vydrží a v 18 letech přijdou na odběr. Příležitost zapojit se má každý – stačí kontaktovat Transfuzní a hematologické oddělení Nemocnice Bene-

šov, domluvit si termín odběru a vyplnit dotazník (<https://www.hospital-bn.cz/oddeleni/transfuzni-a-hematologicke-oddeleni/odbery-do-registru-darcu-krvetvornych-bunek/>). Zapsání do registru je prvním krokem k záchraně lidského života. Čím více je zapsaných, tím je pak větší šance najít vhodného dárce. Registr je k dispozici pacientům z celého světa.

Porucha krvinečtorby je život ohrožující onemocnění, které přichází náhle. Léčba je ale velice náročná a vyčerpávající. Pro pacienty je většinou jedinou možností pro uzdravení transplantace krvinečtorbných buněk. Její úspěšnost závisí na míře shody co největšího počtu transplantačních znaků – je proto potřeba mít velkou základnu potenciálních dárců. Ty, kteří jsou ochotni je nezištně darovat, sdružuje Český registr dárců krvinečtorbných buněk. Kvůli koronavirové pandemii se ale dostal do problémů – nemůže pořádat hromadné náборы ani osvětové akce.

Benešovská hasičská liga se v minulých letech zapojila do několika charitativních projektů, např. „Víčka pro Mirečka“, „Desetikoruna pro Lukáška“ nebo „Finanční pomoc pro Honzíka a jeho rodinu“. Hasiči také každoročně chodí skupinově nebo jednotlivě darovat krev. Podrobnosti jsou na www.darujivot.cz a v propagačním videu na www.bnliga.cz.

jt

Benešovská Nemocnice Rudolfa a Stefanie nově odebírá krevní plazmu

Transfuzní stanice Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, a.s., nemocnice Středočeského kraje nabízí od 9. září 2021 nově odběr krevní plazmy. Pro takzvanou plazmaferézu má transfuzní a hematologické oddělení k dispozici hned dva přístroje.

„Léky vyráběné z plazmatických bílkovin se používají při léčbě akutních i chronických onemocnění, v nemalé míře také při léčbě vzácných vrozených a získaných poruch tvorby plazmatických bílkovin. Týmu pana primáře MUDr. Petra Šrámečka se podařilo splnit mnoho potřebných a náročných formalit a doložit nejen Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv skutečnost, že je naše pracoviště schopné činnost odběru krevní plazmy provádět v souladu s aktuálními medicínskými standardy a požadavky,“ uvedl předseda představenstva MUDr. Roman Mrva. „Srdeč-

né díky všem, kteří se u nás rozhodnou darovat krevní plazmu. Tímto šlechetným činem dají šanci mnoha pacientům žít plnohodnotný život,“ doplnil MUDr. Roman Mrva.

Krevní plazma je tekutá složka krve s nažloutlou barvou a v těle zdravého člověka je jí zhruba 3 až 3,5 litru, což je přibližně 5 procent tělesné hmotnosti. Při klasickém darování krve se odebírá dárce plná krev se vším všudy. Při plazmaferéze jde pouze o krevní plazmu.

„Je to specifický typ odběru, při němž se odebírá plná krev, ze které se oddělí plazma ve filtrační koloně a odtéká do vaku. Ostatní složky, jako jsou červené, bílé krvinky a krevní destičky, se vrátí dárce naředěné roztokem zpět do těla. Člověk tedy přijde jen o tekutou složku krve, která se obnoví za velice krátkou dobu, do osmačtyřiceti hodin,“ přiblížil MUDr. Petr Šrámeček, primář transfuzního a hematologického oddělení. Už po dvou týdnech může klient darovat plazmu znovu.

Pro odběr krevní plazmy jsou na transfuzní stanici k dispozici dva separátory Aurora. Dárci musejí počítat s tím, že odběr je časově náročnější. Samotný odběr trvá 45 až 60 minut a k tomu kolem čtvrt hodiny registrace a lékařské vyšetření krevního obrazu.

Vhodný na plazmaferézu je spíše ten, který je už zkušeným dárce plné krve. Pokud chce někdo darovat plnou krev i plazmu, musí dodržovat termíny. V případě, že přijde darovat krev a poté plazmu, má blok 28 dní. Pokud je to naopak, nejprve plazmu a poté plnou krev, platí v tomto případě rozestup 48 hodin.

Podmínky a výhody pro obě bezpříspěvková dárce jsou podobné. Nárok má dotyčný na den placeného volna či na slevu na dani. A i odběr plazmy se započítává do oceňování dárců Janského plaketami, které pořádá Oblastní spolek Českého červeného kříže Benešov. Nemocnice navíc dárce plazmy věnuje poukaz na nákup do Nemocniční lékárny.

Nemocnice Rudolfa a Stefanie

Darování krevní plazmy na transfuzní stanici Nemocnice Benešov:
po, čt 7.00–10.30; pá 7.00–11.30

Kontakt pro objednávání: on-line objednávkovým systémem WebDonor (popřípadě e-mail darci.krve@hospital-bn.cz, mobil 702 123 192)

Informace na:
<https://www.hospital-bn.cz/oddeleni/transfuzni-a-hematologicke-oddeleni/transfuzni-sluzba/darci-plazmy/>

Na zámek Konopiště se vrátil vzácný štít odcizený za války nacisty

Expozice zámku Konopiště se v září rozšířily o vzácný renesanční štít ze sbírky Františka Ferdinanda d'Este, který se do České republiky vrátil po téměř 80 letech. Štít byl ze zámku odcizen nacisty za druhé světové války, poté byl v majetku soukromého sběratele. Ten ho v roce 1977 daroval Muzeu umění ve Filadelfii, kde ho v roce 2016 objevil český historik. Nyní byl štít vrácen České republice, návštěvníci si ho mohou prohlédnout ve zbrojnici konopištského zámku.

„Řekla bych, že štít měl takové štěstí v neštěstí. Sice byl za války, stejně jako tisíce dalších artefaktů, ukraden, nicméně šťastnou náhodou se dostal do významné umělecké instituce plně renomovaných odborníků, díky jejichž péči je štít i nyní ve výborném stavu. Tímto bych tedy chtěla znovu poděkovat Muzeu umění ve Filadelfii nejen

za to, jak se o štít starali, ale i za korektní spolupráci během jednání o navrácení štítu zpět do České republiky. Velký dík patří také panu historikovi Čepičkovi, který štít v americkém muzeu objevil, ale také prokázal, že se jedná právě o ztracený štít z Konopiště,“ sdělila generální ředitelka Národního památkového ústavu Naďa Goryczková.

Vyjednávání o navrácení štítu z USA zpět do ČR probíhalo intenzivně od roku 2018, dohoda o narovnání a vrácení štítu byla uzavřena v červenci letošního roku. V pondělí 13. září si poté zástupci Národního památkového ústavu, Ministerstva kultury a Velvyslanectví České republiky ve Washingtonu štít slavnostně převzali ve filadelfském muzeu.

Malovaný kruhový štít ze 16. století zdobí výjevy z římských dějin, za jejichž autora je považován italský malíř Girolamo de Treviso. Má dřevěné jádro a průměr 61 centimetrů, zdoben je technikou grisaille, tedy proškrabáváním šedé barvy, pod níž je zlatý podklad. Malba zobrazuje dobytí Nového Kartága Římany. Nejedná se o štít k boji, nýbrž k slavnostním účelům, používal se například při vojenských přehlídkách.

Do sbírky arcivévody Františka Ferdinanda se štít dostal pravděpodobně na konci

19. století, po první světové válce se stal majetkem tehdejšího Československa. V roce 1944 ho nacisté odvezli z konopištského zámku do Schwarzenberského paláce v Praze a odtud do rakouského Linze, kde mělo po válce vzniknout Hitlerovo muzeum umění. Jeho další pohyb je nejasný až do okamžiku, kdy ho v roce 1954 v Paříži zakoupil do soukromé sbírky americký tabákový magnát Carl Otto von Kienbusch. Ten ho poté odkázal Muzeu umění ve Filadelfii, kde byl štít od roku 1977 umístěn. Zde ho v roce 2016 na základě svého dlouholetého výzkumu identifikoval vimperský historik Ladislav Čepička, kterému se štít podařilo ztotožnit dle dostupných podkladů se zcizeným štítem z Konopiště a nepochybně tak prokázal jeho původ.

Zdroj: Národní památkový ústav

Nové Rodinné centrum HraDítko nabízí zábavu i vzdělávání

Volnočasové a komunitní aktivity pro členy i veřejnost z mikroregionu povltavsko-posázavského soutoku od Hradištká a Štěchovic přes Davli až po Třebsín nebo Slapy chce nabídnout nové Rodinné centrum HraDítko, které založily maminky z Hradištká. „Naše činnost je rozdělena na dvě části. Jednou z nich jsou jednorázové akce prorodinného charakteru, které pořádáme už nyní, a druhou je provozování prostor rodinného centra, jež bude spuštěno 1. listopadu,“ řekla Jana Svačinová, předsedkyně spolku.

Swap dámského oblečení, který se uskuteční 20. listopadu v knihovně v Hradištku, je po úspěšném bazaru dětských věcí a vybavení nejbližší akcí, na kterou celý spolek srdečně zve. „Swap je výměna radosti, nikoliv peněz. Vezměte oblečení, které je hezké, ale už ho nevyužijete, a přijďte si obměnit šatník. Vítejte jsou i vaše děti. Zábava pro všechny zaručená,“ říká Jana Svačinová.

Swap dámského oblečení, který se uskuteční 20. listopadu v knihovně v Hradištku, je po úspěšném bazaru dětských věcí a vybavení nejbližší akcí, na kterou celý spolek srdečně zve. „Swap je výměna radosti, nikoliv peněz. Vezměte oblečení, které je hezké, ale už ho nevyužijete, a přijďte si obměnit šatník. Vítejte jsou i vaše děti. Zábava pro všechny zaručená,“ říká Jana Svačinová.

Zázemí pro provozování rodinného centra našlo HraDítko v Multifunkčním centru ve

Štěchovicích. Do budoucna tam chtějí nabídnout smysluplné aktivity pro všechny členy rodiny. Od listopadu se rozběhne jeho zkušební provoz. Otevřeno bude od pondělí do pátku dopoledne. Pondělní dopoledne bude patřit maminkám a jejich Dopolednímu latté, čili podpůrnému mateřskému kruhu, v úterý, středu a čtvrtek se bude konat adaptační kroužek přípravy na školku pro děti ve věku 2–4 roky (bez rodičů). Na pátek je plánována Pohoda – volná herna pro děti s rodiči.

„Pociťovali jsme nedostatek příležitostí pro setkávání a postrádaly jsme také možnosti pro rozvoj našich dětí,“ zdůvodnila Jana Svačinová založení spolku. „V létě jsme také zjišťovali, zda a jak by chtěly rodinné centrum využívat rodiny v okolí. Sešlo se více jak

150 vyplněných dotazníků. Odpovědi nám potvrdily, že o tuto službu je zde zájem a jde o tedy správným směrem.“

A jak HraDítko ke svému názvu přišlo? Jmenuje se po hře, která probouzí dětskou zvědavost a fantazii. Odkazuje také na místo pobytu zakladatelek – Hradištko – ale můžete v něm „najít“ i (štěchovickou) přehradu, nebo hrad, který děti tak rády z písku staví.

S HraDítkem můžete být v kontaktu i prostřednictvím sociálních sítí Facebook a Instagram, kam kromě aktuálního programu zařazuje například i seriál o dětských hřištích v okolí. Aktuálně zveřejnilo také prosbu na darování hraček do herny či příspěvku na zakoupení nábytku.

jt

Kontakt:

Rodinné centrum HraDítko
prof. VI. Lista 393, Štěchovice
www.hraditko.cz
<https://www.facebook.com/HraDitko>
<https://www.instagram.com/hraditko/>
e-mail: info@hraditko.cz

Regionálnímu muzeu v Jílovém u Prahy je 130 let

„S potěšením můžeme veřejnosti sdělit zprávu, že soukromým, mnohaletým přičiněním i nákladem sebral p. Leopold Čihák přes 400 památných věcí, jež věnoval nyní obci co základem městského muzea a slavné obecní zastupitelstvo usnesením ze dne 28. prosince 1891 přijalo tuto sbírku ve svou péči a ochranu.“ Takové byly začátky instituce, která nese jméno Regionální muzeum v Jílovém u Prahy, je příspěvkovou organizací Středočeského kraje a letos slaví 130 let.

Podobně jako srovnatelná místní muzea prošlo i to jílovské obdobím velkolepého budování, ale i stagnace. Sbírkou se několikrát stěhovaly, než našly své útočiště v historickém domě Mince na jílovském náměstí. Z původního sbírání všech starých

předmětů a dokumentů se muzeum začalo specializovat na regionální dějiny, tramping v Posázaví a těžbu zlata. V současnosti sbírky obsahují přes 78 tisíc předmětů a osm tisíc knih. Instituce nabízí návštěvníkům kromě výstavních počinů také kulturní akce – divadla, koncerty, či přednášky.

Pestré dějiny muzea se pokusil kolektiv autorů pod vedením Veroniky Stachurové Kucrové a Šárky Juřinové nastínit v nově vydané knize „130 let jílovského muzea 1891–2021“. Kromě samotné historie instituce a dějin objektu domu Mince je zde věnována kapitola osobnostem spjatým s muzeem, představení expozic a sbírek nebo podrobnému výčtu výstav a akcí mezi lety 2001–2020.

Kniha o 196 stranách stojí 220 Kč a ke koupi je v pokladně jílovského muzea.

Veronika Stachurová Kucrová

Ohlédnutí za Středočeským kulturním létem v jílovském muzeu

Letošní léto se v Regionálním muzeu v Jílovém dělo něco dosud nevídaného. Po koro-navirové pauze jsme se svým příznivcům snažili vynahradiť absenci kultury a uspořádali jsme více jak 20 kulturních akcí, které byly neuvěřitelně úspěšné jak svojí formou, tak návštěvností. Za podporu a spolupráci děkujeme Středočeskému kraji, Městu Jílové a zejména vám, milí návštěvníci, kteří nás neustále utvrzujete v tom, že má naše práce smysl a motivujete nás být stále lepší a lepší! Věříme, že si s námi budete užívat i další akce, přednášky a výstavy, které nás čekají na podzim. A nyní pojďme společně zavzpomínat alespoň na zlomek toho, co všechno se u nás dělo v letošním krásném létě.

V sobotu 5. 6. jsme uspořádali vernisáž k očekávané výstavě Filmové Jílové, která návštěvníka zavede do světa kinematografie. Město Jílové a jeho okolí se totiž objevilo v mnoha snímcích domácích i zahraničních produkce. Jako doprovodný program je každý měsíc v prostorách muzea promítán jeden z „jílovských“ filmů. Výstava, kterou můžete navštívit až do 14. 11., je součástí letošních oslav výročí založení muzea a byla provázána s Muzejní nocí 3. 9., kdy se také křtila naše zbrusu nová publikace 130 let jílovského muzea. Publikaci je možno zakoupit u nás na pokladně.

Další velkolepou výstavu Doba zlaté slávy jsme otevřeli 20. 6. a rovněž jsme k ní při-

pravili bohatý doprovodný program – vycházku Cesta Posázavím do časů Karla IV. (19. 6.), přednášku Krajina na konci středověku (24. 6.), Historický den se středověkými řemesly a muzikou a netradičním tancem (21. 8.) a závěrečnou přednášku Bohatství říše i koruny (9. 9.). Výstava byla jubilejní, neboť slavíme 690. výročí nejstarší písemné zmínky o našem městě.

I letos, 17. 7., jsme uspořádali tradiční Den s voráři, kde jste mohli vidět ukázky plaveckých řemesel, výrobu mini voru, ukázky vodních modelů, výstavu fotografií, promítání filmů a mnohé další.

V rámci programu Středočeského kulturního léta jsme zažili neuvěřitelnou smršť skvělých divadel a koncertů. Zahájili jsme jej jazzovým koncertem jedinečné českoněmecké party Simone Reifegerste Trio 13. 6. Konečně jsme také po roční pauze uspořádali 26. 6. již 16. Muzejní Potlach, který byl věnovaný především vzpomínce na letos zesnulého Tonyho Linhartu. Konala se u nás i velkolepá divadelní představení. Famózní nestárnoucí muzikál Divadla A. Dvořáka Příbram Balada pro banditu se odehrál na našem nádvoří 28. 6. a byl to nezapomenutelný zážitek. Aby toho nebylo málo, 7. 8. vystoupil v prostorách našeho muzea nejslavnější československý trumpetista, jazzman světového formátu Laco Deczi! Hned na to, 13. 8. jsme se pobavili u vtipné komedie divadla A studia Rubín se

skvěle zakomponovanou trampskou hudbou Hubte trampy, serou v lese.

Jednou z vrcholných událostí bylo vystoupení Ondřeje Havelky a jeho Melody Makers 29. 7. Naše muzejní nádvoří ožilo nejžhavějšími swingovými fláky vrcholné éry bigbandového věku let 1945–1948 v koncertní show Swing nylonového věku. Další odzbrojující událostí bylo 24. 8. divadelní představení Blbec k večeri Divadla Bez zábradlí. Měli jsme možnost vidět „naživo“ herecké veličiny, jako je Václav Vydra, Josef Carda, Rudolf Hrušínský, Jana Švandová, Zdeněk Žák a Hana Heřmánková. A nezapomněli jsme ani na naše drahé ratolesti! Skvělí herci Divadla Apropo u nás rozehráli hned dvě dětská divadélka, první 14. 7. s názvem Dvě pohádky se zvířátky a druhé 18. 8. Jak se hraje Otesánek.

V sobotu 14. 8. jsme si užili již tradiční Muzejní vlnobraní a kreativní muzejní tvoření, kde jste si mohli sami vyzkoušet stará textilní řemesla, dozvědět se o zpracování textilu v minulosti a odnést si pěkný vlastnoručně tkaný nebo plstěný výrobek. Prázdninový kulturní program zakončil Tomáš Tichý a jeho Hvězdě (Ne)hvězdy 27. 8. s koncertem Jitky Vrbové a jako poslední třešnička na dortu bylo 31. 8. velkolepé rozloučení s výstavou fotografií Iva Popka „Ticho“, které proběhlo ve velkém stylu s řadou známých osobností, mezi které patřil například Michal Dlouhý.

V tradici léta naplněného kulturou hodláme pokračovat i v příštím roce a budeme věřit, že to s námi zase „rozehraje“.

Pro více informací sledujte naše webové stránky www.muzeumjilove.cz, muzejní facebook, nebo pošlete svůj e-mail na chmelikova@muzeumjilove.cz a my Vám budeme rádi a pravidelně zasílat aktualitu o veškerém dění v muzeu.

Dana Chmelíková

Komunita Sázava 55+ podporuje aktivitu v každém věku

Mít své cesty, co někam vedou...

Když nás naše kroky zavedou na lesní cestu, obklopí nás lesní vůně a zároveň příjemný klid. Proto se vždy těšíme na společné procházky přírodou, které nás uzdravují a těší. Zdravě dýcháme, náš zrak zbystří a někdy obejmout pár stromů je také dobré. Úsměv je pak daleko šťastnější. Nyní máme další zábavu a pěkně se můžeme vyblbnout – není jen výsada mladých nebo dětí. Prostě chceme vesele žít a mít radost. Chodím tu po sázavských cestách skoro 50 let a jsem ráda za každý dobrý nápad. Když se smutné nezajímavé místo změní v příjemné prostředí, jsem ráda. Žádná nuda. Smutných míst, někdy i dní, máme v životě dost. Tak dělejme sobě i druhým radost a rozveselme si dny i místa, která nám dávají chuť se smát a také v klidu relaxovat. Je to tak – stárneme a naše nohy musí ještě něco vydržet. Velké dálky někteří nezvládnou, proto je příjemné jít kratší stezkou, ale zábavnou. Třeba i s vnoučaty. Posedět na lavičce, přečíst si o zajímavém místě, na které se zrovna díváme. Zjistit, co tu žije za ptactvo, jaké stromy rostou, kolik je tu druhů mechu. Příroda je úžasná

a chvíle, které strávíme na lesních stezkách, nás léčí. Velké díky městu a zastupitelům za místa, která mění v dobrý lék.

Výlet do Poděbrad

Krásné lázně, které může člověk navštívit třeba dvakrát do roka. Sedáme do aut, máme super řidičky, a jedeme do klidných lázní plných květin a vodotrysků. Ano, je to krásné město, kolem dokola se nachází národní rezervace a mnoho přírodních památek. Díky pramenům město vzkvétalo a dnes je tu speciální léčba na srdíčko a oběhové ústrojí.

Honem se tedy musíme napít, ochutnáváme několik pramenů. Pomalu se přesouváme na zámek, tam pár fotek u srdíček, které jsou vždy krásné. Hlídáme hodiny, pojedeme nám vláček, trochu nás povoží. Tento s námi uháněl podél řeky Labe. Zastávka na 10 minut. Honem si dát něco k pití a zase frčíme... Na co nesmíme ale zapomenout, jsou poplatky. Mňam! Na ty se moc těším a nejen já. Honí nás mlsná, proto ještě nějaký ten dlabanec. Pomalu se ozývá únava, ale pár fotek u vodotrysku ještě dáme. Naše řidičky si dávají zákusek a kafičko v cukrárně... Haló, tak máme toho dost a prosíme odvézt domů. Zůstalo ještě hodně míst a památek, které naše výprava nestačila obejít. Poděbrady na nás budou čekat. Určitě se sem zase vrátíme a i ten parník dáme. Řidičkám poděkujeme za milou a příjemnou cestu. Doma namaže-

me kolena a ráno si nezapomeneme protáhnout tělo. Přeji vám krásné dny a hodně dalších bezva zážitků. Chůze je radost a radost je život!

Setkání s Veronikou Nešporovou

Čas si na nás udělala mladá a zábavná spisovatelka Veronika Nešporová. Její kniha Dobrá myslivna je báječná na trénování paměti. Veronika má velice náročné povolání – pracuje zejména se seniory, kteří trpí Alzheimerovou chorobou. Její knihy mají inspirovat a hlavně pobavit, potrénovat naši mysl i hlavy našich rodičů a prarodičů.

Turnaj Člověče nezlob se!

Je úterý a venku leje. Na žádné velké procházení to nebude. V plánu je malý turnaj u Aničky. I dospělí si někdy chtějí hrát. Do batohu pár dobrot, nějaké hry a hurá! „Dobré odpoledne,“ volám a zjišťuji, že nejsem první. Je tu Olča. Klade na talíře dobroty a úžasně cuketové placičky. Krásně prostřená tabule. A hele, hračky turnaje jsou zde. Všichni v té správné náladě. Ještě, že nás nepřišlo víc. Nejsou židle.

Zábava je v plném proudu a po ochutnání několika chodů se pouštíme do hry. Figurky jsou na startu a začínáme. Všichni se vrháme do hry s vervou. Jen Anička pozoruje a fandí. Z téhle hry má takové nervy, že při druhém vyhození zahazuje kostku i figurky. Nemilosrdný boj, vzájemné vyhazování často přímo před cílem. Energii doplňujeme dobrotami. Byla sranda, napětí, vztek i radost z vítězství. Tou nejlepší se stala Jitka K. Rozdalo se pár diplomů. Na řadu přišlo i loučení. Velké díky patří Aničce. Je to báječný člověk. Smutno v chaloupce ji určitě není, nemá čas si stýskat. Ještě pozdravení u naší bábi a frčíme domů. Ani nám nevádí, že venku zase padají kapky deště.

Ať máte i vy dost času na báječná setkání!

Ivanka Danešová

V Hotelu Benica mají nové hřiště a dětskou hernu

Nové venkovní hřiště a dětskou hernu vybudoval pro své nejmenší klienty benešovský Hotel Benica. Vnitřní herna pro děti do 8 let je ideálním prostorem k pořádání dětských narozeninových oslav. Její součástí je balon-

kový bazének, skluzavka, prolézačka, velké kostky na stavění a další hračky.

Unikátní venkovní hřiště u hotelu pak nabízí jako jediné v Benešově a širokém okolí

sestavu skákacích balonů pro malé i větší děti, tzv. hopsinky. Hotel v blízkosti zámku Konopiště nabízí rodinné pokoje i luxusní apartmány, k dispozici je i venkovní bazén.

red

Country žije v Posázaví

Ríká se, že až třetí vydaný román ukáže, zda se narodil nový spisovatel. V případě Třebsínského zvonění 2021 se dá hovořit o tom, že si nový festival po třech letech na kulturní scéně Posázaví našel své neodmyslitelné místo. Stal se prostorem jak pro vzpomínky – letos country legendy Glory of Tony Linhart nebo 50 let kapely Schovanky, Taxmenů –, tak pro řadu hudebních novinek. Edukativní část se vymyká běžné festivalové produkci. Výstava dobových a současných fotografií Tomáše Johánka ze SZDC a z archivu Jakuba Džurného připomněla 120 + 1 rok Posázavského pacifiku. Přednášky o historii regionu prezentované Mgr. Janem Viznerem, Václavem Šmerákem nebo historikem Tomášem Zouzalem doplnila výstava dokumentů k blížícímu se 80. výročí vystěhování regionu za 2. světové války.

Rodinný program vyplnily ukázky nefalšovaného amerického rodea v podání Jimmy Maguryse. Byly vzpomínkou na cestovale Rudolfa Strimpla, který nejenže do kraje přinesl první velkoploché jahody, ale v Sedlčanech na náměstí předváděl na konci

19. století ukázky rodea, jízdu na koni, jak se ji naučil v Americe. Návštěvníci festivalu také opět pomohli potřebným. Tentokrát to bylo Centrum BAZALKA, o.p.s., organizace, která pečuje o těžce postižené děti a na kterou organizátoři, návštěvníci festivalu a další účastníci projektu přispěli částkou 30 000 Kč.

Zkrátka nepřišli ani příznivci pobytu v přírodě, kteří se účastnili prvního ročníku Pochodu zdraví v Posázaví a za pouť z Pikovic až do Třebsína byli bohatě odměněni jednak zdravým jídlem, ale i regenerační masáží. A k tomu dostali řadu rad pro zdravý životní styl od dietologa a výživového poradce Petra Havlíčka. To vše doplnilo vydání novin Mezi řekami s ukázkou ze závěrečné magisterské diplomové práce Vysídlení vesnic na Vyškovsku 1939–1945, která nově přibližuje válečnou situaci také na Milovicku, v Brdech nebo na Benešovsku. Práce bude součástí chystané publikace Ohlédnutí II s ukázkami dalších deseti prací studentů na téma vystěhování regionu za 2. světové války. Tu chystá spolu s výstavou společenství Mezi řekami

pro příští ročník festivalu k 80. výročí vystěhování regionu.

Za rok na Třebsínském zvonění 2. 7. 2022 se opět setkáte s řadou špičkových country kapel a proběhne hudební vzpomínková akce na Františka Nedvěda společně s hudebním překvapením pro diváky.

Na hudební scéně Posázaví je také nesmazatelně zapsáno tradiční trampské setkání v Píkovcích. Vedle kapel jako Samson a jeho parta, Nezmaři, Taxmeni, Jitka Vrbová a mnoha dalších se konalo několik zápisů do knihy rekordů, třeba v balení „usáren“ nebo soutěž Železný tramp, běh na běžkách okolo celého areálu festivalu (pozor – na trávě ve 27 stupních vedra, v teplém oblečení, s kulichem na hlavě a batohem na zádech!). Zajímavá byla i přehlídka amerických bojových vozidel.

Jak festivaly a výstavy, tak i mnohé další akce jsou připravovány ve spolupráci s Regionálním muzeem v Jílovém. Sem jednou měsíčně zavítají osobnosti do pořadu Tomáše Tichého Hvězdy (Ne)Hvězdy. Byla to třeba Jitka Vrbová, Tony Linhart, Jaroslav Průcha a chystá se pořad s Jaroslavem Čvančarou a Vladislavem Fryčem. V tomto pořadu se dozvíte o slavných osobnostech to, co byste se jinde nedozvěděli. Setkávání hudebníků a osobností vyplní zimní čas, kdy se budeme těšit na příští léto a novinky na hudební scéně Posázaví...

Další informace na:
www.kulturaposazaviapovltavi.cz.

ŠM

Poutní místo sv. Prokopa v Sázavském klášteře je otevřeno celoročně

Po dokončení oprav Svatoprokopského poutního areálu v Sázavském klášteře byl v dosud nepřístupných částech kostela ote-

vřen nový prohlídkový okruh "Český patron sv. Prokop". Provozuje ho Římskokatolická farnost Sázava a přístupný je celoročně. Vstupenky jsou k zakoupení v pokladně naproti kostelu.

Nový prohlídkový okruh byl otevřen po dokončení oprav poutního místa sv. Prokopa v Sázavském klášteře na konci jara 2021. Návštěvníky zavede do nové kaple svaté Barbory a galerie svatého Prokopa, uvidí obnovené varhany, navštíví nově pojatou kryptu s ostatky svatého Prokopa a vyslechnou si komentář k výzdobě kostela.

Na rozdíl od dlouhodobě nabízeného okruhu „Svatoprokopská Sázava“, který funguje v běžném režimu Národního památkového ústavu (tj. duben–říjen, větší skupiny na objednání) je **poutní místo sv. Prokopa s novým prohlídkovým okruhem v prostorách blízkých kostelu sv. Prokopa otevřeno celoročně**. Přes zimu (říjen–duben) je otevřen vždy v pátek od 13 do 18 hodin, pak následuje večerní mše svatá, o sobotách a nedělích vždy od 9 do 17 hodin, rovněž s nedělní bohoslužbou, během níž se od 10.30 do 12 ho-

din neprovádí. V tomto čase mohou zájemci navštívit naproti kostelu sv. Prokopa pokladnu s prodejnou suvenýrů, knih s náboženskou tematikou, křížů a dalších předmětů. Od listopadu zde budou k dispozici kromě katolických kalendářů také různé betlémy a další vánoční a dárkové předměty.

Další informace a kontakty najdete na stránkách <https://www.svprokop-sazava.cz/> a na Facebooku Sázavský klášter - poutní místo sv. Prokopa.

P. Radim Cigánek, sázavský farář

Seznam partnerů Místní akční skupiny Posázaví a jejich kontaktní údaje k 1. 10. 2021

Název subjektu	Sídlo/adresa trvalého bydliště	Zástupce subjektu pro MAS	Oblast působení
Fyzická osoba bez IČ – občan			
Adriana Ondračková	Týnec nad Sázavou, K Náklí 94, 257 41	Adriana Ondračková	služby
Ing. Lucie Onderčaninová	Týnec nad Sázavou, Na Hlínkách 597, 257 41	Ing. Lucie Onderčaninová	služby
Ing. arch. Iveta Jirásková	Krchleby 4, Křečovice, 257 56	Ing. arch. Iveta Jirásková	služby
Nestátní neziskové organizace			
Cesta integrace, o.p.s.	Říčany, Masarykovo náměstí 6/17, 251 01	Mgr. Alena Radová	sociální oblast
Českomoravská myslivecká jednota, z.s., - okresní myslivecký spolek Benešov	Benešov, Tyršova 1902, 256 01	Ing. Jan Slabý	environmentální oblast
Historický klub z.s.	Týnec nad Sázavou, Klusáčkova 2, 257 41	Václav Pošmurný	historie, kultura a památky
Lidem blíž z.s.	Řehovice 21, Maršovice, 257 56	Ing. Hana Bačíková	děti, rodina, sociální oblast
Mateřské centrum Hvězdička, z.s.	Benešov, Vančurova 1146, 256 01	Ing. Jana Čechová	děti, ženy, rodina, vzdělávání
MC Kulíšek	Bystřice, Jeřutovo náměstí 115, 257 51	Vanda Pechová	děti, ženy, rodina, vzdělávání
Náplava Sázavy, spolek	Kamenný Újezdec 30, Kamenný Přívoz, 252 82	Bc. Věra Weinerová	kultura a památky
Ochrana fauny ČR o.p.s.	Hrachov 13, Svatý Jan, 262 56	Pavel Křížek	ekologie, děti, ochrana přírody
RUHA o.p.s.	Benešov, Tyršova 2061, 256 01	Mgr. Marta Vacková	sociální oblast
Rytmus Střední Čechy, o.p.s.	Benešov, F. V. Mareše 2056, 256 01	Mgr. Pavla Fleischhansová	sociální oblast
Římskokatolická farnost Benešov	Benešov, Na Karlově 92, 256 01	Roman Lutz	církev
Sdružení pro ochranu kulturního dědictví – Zlenice	Senohraby, Příčná 61, 251 66	Vladimír Havelka	kultura a památky
Sdružení rodičů při Gymnáziu Benešov z.s.	Benešov, Husova 470, 256 01	JUDr. Ondřej Kuchař	děti a mládež, vzdělávání
Sdružení SPORT, z.s.	Tlokov 1, Neveklov, 257 56	PhDr. Radka Jiroušková	děti, rodina, sport
Spolek Karel IV.	Praha 1, Lázeňská 2, 118 00	Ing. Alois Maceška	kultura a památky
Spolek Mateřské centrum Motýlek, Týnec nad Sázavou	Týnec nad Sázavou, Okružní 520, 257 41	Bc. Ludmila Klimusová	děti, ženy, rodina, vzdělávání
SPOLEK POSÁZAVSKÝ PACIFIK	Čerčany, Havlíčkova 445, 257 22	Ing. Miroslav Tvarůžka	kultura a památky
TSK SALTA Benešov	Struhařov 68, 256 01	Karel Maršálek	kultura, děti, sport
ZÁŠKOLÁK, z.s.	Postupice, Školní 153, 257 01	Jana Jiřová	děti a mládež, vzdělávání
Život v Hradci a okolí - spolek	Hradec 1, Stříbrná Skalce, 281 63	Ing. Evžen Zeman, CSc.	kultura a památky
Podnikatelé			
Bisport s.r.o.	Týnec nad Sázavou, Ing. Fr. Janečka 511, 257 41	Bc. Lenka Říhová	cestovní ruch
Příběh s.r.o.	Týnec nad Sázavou, Ing. Fr. Janečka 511, 257 41	Jaromír Biolek	cestovní ruch
ELTSEN a.s.	Benešov, Jana Nohy 1237, 256 01	Ing. Jiří Stibůrek	cestovní ruch
Hotel Všetice s.r.o.	Všetice 6, Netvořice, 257 44	Karolína Mikšíková	cestovní ruch, zemědělství
Ing. Jiří Sternberg	Jemniště 1, Postupice, 257 01	Ing. Jiří Sternberg	cestovní ruch, zemědělství
Miroslav Němec	Týnec nad Sázavou, Brodecká 466, 257 41	Miroslav Němec	cestovní ruch
Mgr. Jana Parníková	Heroutice 1, Neveklov, 257 56	Mgr. Jana Perníková	cestovní ruch, zemědělství
Obce a města			
Obec Čerčany	Čerčany, Václavská 36, 257 22	Mgr. Martin Richter	veřejná správa
Obec Hradištko	Hradištko, Chovatelů 500, 252 09	Lucie Hašková	veřejná správa
Obec Jankov	Jankov, Na náměstí 14, 257 03	Bc. Jitka Jonsztová	veřejná správa
Obec Kamenný Přívoz	Kamenný Přívoz 285, 252 82	Jiří Patera	veřejná správa
Obec Kozmice	Kozmice 12, Benešov, 256 01	Helena Matoušková	veřejná správa
Obec Krhanice	Krhanice 46, 257 42	Mgr. Aleš Papoušek	veřejná správa
Obec Křečovice	Křečovice 9, Neveklov, 257 56	Robert Nečas	veřejná správa
Obec Lešany	Lešany 23, Netvořice, 257 44	František Ludvík	veřejná správa
Obec Stranný	Stranný 39, Neveklov, 257 56	Josef Červ	veřejná správa
Město Benešov	Benešov, Masarykovo náměstí 100, 256 01	Mgr. Zdeněk Zahradníček	veřejná správa
Město Bystřice	Bystřice, Dr. E. Beneše 25, 256 01	Kateřina Adamová	veřejná správa
Město Jílové u Prahy	Jílové u Prahy, Masarykovo náměstí 194, 254 01	Jiří Zápal	veřejná správa
Město Neveklov	Neveklov, nám. Jana Heřmana 80, 257 56	Ing. Michal Hašek	veřejná správa
Město Sázava	Sázava, Náměstí Voskovce a Wericha 356, 285 06	Mgr. Monika Pospíšilová	veřejná správa
Město Týnec nad Sázavou	Týnec nad Sázavou, K Náklí 404, 257 41	Bc. Věra Velková	veřejná správa
Městys Kácov	Kácov, Jirsíkova 157, 285 09	Mgr. Soňa Křenová	veřejná správa
Městys Maršovice	Maršovice 89, 257 55	Mgr. Bohumil Ježek	veřejná správa
Městys Netvořice	Netvořice, Mírové náměstí 19, 257 44	Monika Šlehobrová	veřejná správa
Svazky obcí			
CHOPOS	Chotýšany 54, 257 28	Ing. Miroslav Kratochvíl	společné aktivity obcí
Státní organizace			
Lesy České republiky, s.p.	Benešov, Želetinka 12, 256 01	Ing. Petr Kjučukov	lesy
Školy			
Gymnázium Benešov	Benešov, Husova 470, 256 01	Mgr. Roman Hronek	vzdělávání